

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ

«ESIL UNIVERSITY» МЕКЕМЕСІ

ESIL
UNIVERSITY

Бекітемін
«EsilUniversity» Мекемесінің Ректоры
А.А. Таубаев
2025 ж.

6B04204- «Құқықтану», білім беру бағдарламасы бойынша білім
алушылардың «Мемлекет және құқық теориясы», «ҚР Қылмыстық
құқық», «ҚР Азаматтық құқығы» пәндерінен қорытынды
аттестаттаудың кешенді емтихан

БАҒДАРЛАМАСЫ

Астана, 2025

Кешенді емтихан (қорытынды аттестаттау) бағдарламасы 6B04204 - «Құқықтану» БББ бойынша 20.07.2022 ж. №2 Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты және модульдік білім беру бағдарламалары негізінде әзірленді.

Кешенді емтихан (қорытынды аттестаттау) бағдарламасы «Құқық» кафедрасының отырысында талқыланды.

Хаттама № 6 «19» 01 2026 ж.

«Құқық»
кафедрасының меңгерушісі

А.К. Қалиев

Бағдарлама Қолданбалы ғылымдар факультеті Кеңесінің отырысында мақұлданды.

Хаттама № 6 «19» 01 2026 ж.

Төраға

А.А. Мухамеджанова

Бағдарлама «EsilUniversity» Мекемесінің Ғылыми-әдістемелік Кеңесінің отырысында мақұлданды.

Хаттама № 06 «9» 01 2025 ж.

Төраға

С.Б. Мақыш

Бағдарлама «EsilUniversity» Мекемесінің Ғылыми Кеңесінің отырысында бекітілді.

Хаттама № 8 «23» 02 2026 ж.

КІРІСПЕ

6B04204 - «Құқықтану» білім беру бағдарламасы бойынша кешенді емтиханның мақсаты –білім алушылардың жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартында көзделген оқу пәндерінің көлемін меңгеру дәрежесін, олардың жалпы құқықтық міндеттерді шешудегі құзыреттілігін айқындау, сондай-ақ практикалық заң қызметін жүзеге асыру кезінде дербес шешімдер қабылдау қабілетін бағалау және оларды дәл және дәлелді түрде баяндай білу болып табылады.

Осындай емтиханның көмегімен бітіруші мамандардың теориялық және практикалық даярлығының білім беру бағдарламаларының белгіленген талаптарына сәйкестігі деңгейі тексеріледі. 6B04204 - «Құқықтану» білім беру бағдарламасы бойынша кешенді емтиханға үш пән бойынша сұрақтар енгізілді: «Мемлекет және құқық теориясы», «ҚР Қылмыстық құқығы» (жалпы және ерекше бөлімдер), «ҚР Азаматтық құқығы» (жалпы және ерекше бөлімдер),.

Бағдарламада тақырыптардың мазмұны, сұрақтар тізімі және әр пән бойынша ұсынылатын әдебиеттер тізімі көрсетілген.

«Мемлекет және құқық теориясы» пәні бойынша бағдарлама

Тақырып 1. Мемлекет және құқық теориясының пәні мен әдістемесі

Мемлекет және құқық теориясы пәнінің ерекшеліктері қандай. Мемлекет және құқық теориясы қандай функцияларды орындайды. Мемлекеттік-құқықтық құбылыстарды зерттеуде қолданылатын ғылыми әдістерді атаңыз. Заң ғылымдарының жүйесі қандай бөліктерден тұрады.

Тақырып 2. Мемлекет пен құқықтың пайда болуы

Жалпы жүйенің негізгі белгілері мен ерекшеліктерін атаңыз. Рулық жүйеде адамдардың қарым-қатынасын қандай нормалар реттеді. Мемлекеттің пайда болуының негізгі теориялары қандай. Құқықтың пайда болуының негізгі теорияларын атаңыз. Мемлекеттің пайда болуының Шығыстық жолы мен Батыстық жолының айырмашылығы неде.

Тақырып 3. Мемлекеттің түсінігі мен белгілері. Мемлекеттің мәні мен функциялары.

Мемлекеттің негізгі белгілерін бөліп көрсетіңіз. Мемлекеттің басқа бірлестіктер мен ұйымдардан басты айырмашылығын атаңыз. Мемлекеттік билікті жүзеге асырудың негізгі әдістері қандай. Мемлекеттің мәнін сипаттаңыз. Қазіргі демократиялық мемлекеттердің мәні неде. Мемлекет функцияларын анықтаңыз және олардың түрлерін бөлектеңіз. Мемлекет функцияларын жүзеге асырудың қандай формалары бар. Қазіргі демократиялық мемлекеттердің маңызды функциялары қандай

Тақырып 4. Мемлекет түрлері және түрлері. Мемлекет нысандары

Мемлекет типологиясы дегеніміз не. Мемлекет типологиясының заң ғылымы үшін маңызы қандай. Мемлекет типологиясына формациялық көзқарасты сипаттаңыз. Мемлекет типологиясына өркениеттік көзқарасты сипаттаңыз. Өркениеттердің ұйымдастырылу деңгейіне қарай жіктелуін анықтаңыз. Көшпелі мемлекеттің ерекшеліктерін бөліп көрсетіңіз. Қазақ хандығының мазмұнын ашыңыз. Мемлекет типологиясының басқа түрлерін ашыңыз. Мемлекет формасы туралы түсінік беріңіз. "Мемлекет формасы" санатының мәні неде. Басқару формасы туралы түсінік беріңіз. Республикалар монархиядан қалай ерекшеленеді. Мемлекеттік құрылымның формасы туралы түсінік беріңіз. Саяси режим ұғымын ашып, оның түрлерін атаңыз

Тақырып 5. Мемлекет механизмі. Принциптері. ҚР мемлекеттік органдарының жүйесі.

Мемлекет механизмін анықтаңыз. Мемлекеттік аппарат қызметінің нысандары қандай. Мемлекеттік орган дегеніміз не. Оның ерекшеліктерін атаңыз. Мемлекеттік органдарды жіктеу негіздерін атаңыз. Принцип дегеніміз не. Сіз мемлекеттік аппараттың ұйымдастырылуы мен қызметінің қандай принциптерін білесіз. Кім Қазақстан Республикасының Президенті болып сайлана алады. Президент қандай өкілеттіктерге ие. Республиканың жоғары өкілді органының құрылымын ашыңыз. Парламент палаталарының құрылу тәртібін көрсетіңіз. Парламент қандай функцияларды жүзеге асырады. Үкімет қалай құрылады. Үкімет қандай өкілеттіктерге ие. ҚР Конституциясын қолданыңыз. Қазақстан Республикасының сот жүйесін ашыңыз. Судьяларды тағайындау тәртібі қандай. Кім судья бола алады. Конституциялық соттың негізгі мақсатын ашыңыз. ҚР Құқық қорғау органдарының жүйесін қысқаша ашып көрсетіңіз. Қазақстан Республикасы Конституциясының 77-бабының 3-тармағында көрсетілген сот төрелігі принциптерінің мазмұнын талқылаңыз.

Тақырып 6. Азаматтық қоғам және құқықтық мемлекет

Құқықтық мемлекеттің негізгі идеялары тұжырымдалған ойшылдардың есімдері мен олардың шығармаларын атаңыз. Билікті бөлу принципінің мәні мен басты мақсаты неде. Бақылау және тепе-теңдік жүйесін сипаттаңыз. Вето дегеніміз не. Абсолютті және салыстырмалы ветоның айырмашылықтары қандай. Импичмент дегеніміз не. ҚР президентіне импичмент көрсетудің негіздері қандай. "Азаматтық қоғам" ұғымына анықтама беріңіз. Құқықтық мемлекет пен азаматтық қоғамның арақатынасы қандай. Азаматтық қоғамның құрылымы қандай. Азаматтық қоғамның белгілерін атаңыз.

Тақырып 7. Құқықтың түсінігі, мәні және функциялары. Құқық белгілері мен принциптері

Құқықты анықтаңыз және оның негізгі белгілерін бөлектеңіз. Құқықтың мәні неде. Құқықтың мәні неде. Объективті және субъективті құқықтың арақатынасы қандай. Бұл қоғамдық құқыққа қатысты. Жеке құқықтың ерекшелігі неде. Құқықты түсінудің әртүрлі ғылыми тәсілдерін сипаттаңыз. Құқық функцияларын бөлектеңіз. Құқықтық принциптердің маңызы қандай. Олардың түрлерін көрсетіңіз.

Тақырып 8. Құқық көздері (нысандары). Құқық нормалары

Құқық нормасының ерекшеліктерін сипаттаңыз. Құқық нормасының ішкі құрылымы қандай. Құқық нормаларының негізгі түрлерін бөліп көрсетіңіз. Құқық нормасы мен нормативтік құқықтық актінің баптарының арақатынасын сипаттаңыз. Бұл құқық формасы деп түсініледі. "Форма" және "құқық көзі" категорияларының арақатынасы қандай. Құқық формаларының түрлерін атаңыз және әр түрді сипаттаңыз. Құқықтық әдет-ғұрыптардың құқық көзі ретіндегі ерекшелігі неде. Нормативтік құқықтық актіні анықтаңыз және оның түрлерін сипаттаңыз. Заңға тәуелді актінің анықтамасын беріңіз. Нормативтік-құқықтық актінің уақыт, кеңістік және адамдар шеңберіндегі әрекеті қандай.

Тақырып 9. Құқық жүйесі. Заң шығару. Заңнаманы жүйелеу және заң техникасы

Құқық жүйесін анықтаңыз және оның элементтерін сипаттаңыз. Құқықтың негізгі салаларын жіктеңіз. Заң институты дегеніміз не. Құқықтың негізгі салаларына қысқаша сипаттама беріңіз. Заң шығарудың анықтамасын беріңіз. Заңнама заң шығарудан несімен ерекшеленеді. Заң шығару принциптерін сипаттаңыз. Заң шығарудың субъектілері қандай. Заңнамалық процесті сипаттаңыз. ҚР Конституциясының 61-бабына сәйкес Қазақстан Республикасында заң шығару бастамасы құқығы кімге тиесілі. ҚР Конституциясы бойынша заңдарды қабылдау тәртібі қандай. Заңнамалық актілерді жүйелеу түрлерін атаңыз. Заңнаманы жүйелеудің басты мақсаты қандай. Заң техникасына анықтама беріңіз. Оның мәні неде.

Тақырып 10. Құқықты іске асыру

Құқықтың орындалуына анықтама беріңіз және оның нысандарын ашыңыз. Құқықтың негізгі мақсаты неде және оның негізгі функциялары қандай. Заңды қолданудың ерекшеліктері қандай. Құқықты қолдану субъектісі кім бола алады. Құқықты қолдану кезеңдерін атаңыз, әр кезеңге сипаттама беріңіз. Қолдану актісінің құрылымын ашыңыз. Заңдағы олқылықтардың себебі неде? Оларды жою жолдарын атаңыз. Құқықтың қай саласында заңның ұқсастығы мен заңның ұқсастығына тыйым салынады. Заңды қақтығыстарды шешу жолдарын атаңыз. Халықаралық жеке құқықтың ерекшеліктері қандай.

Тақырып 11. Құқықты түсіндіру

Құқықты түсіндірудің мағынасын ашыңыз. Құқықты түсіндіру түрлерін бөлектеңіз. Түсіндірудің мәні неде-түсіндіру. Өздеріңіз білетіндей, "ҚР Конституциялық соты ҚР Конституциясының ресми түсіндірмесін береді".

Тақырып 12. Құқықтық сана және құқықтық мәдениет. Құқықтық нигилизм. Құқықтық тәрбие.

Құқықтық сана ұғымын және оның құқық үшін маңыздылығын ашыңыз. Құқықтық сана қандай функцияларды орындайды. Құқықтық сана элементтерін ашыңыз. "Құқықтық мәдениет" термині қалай түсініледі. Құқықтық мәдениет пен құқықтық мемлекеттің байланысы қандай. Құқықтық нигилизмнің себептерін бөліп көрсетіңіз. Құқықтық нигилизмнің қоғам мен мемлекет үшін қауіптілігі қандай. Құқықтық тәрбие ұғымын ашыңыз. Қазақстанда құқықтық тәрбие өткізілуіне баға беріңіз.

Тақырып 13. Құқықтық қатынас

Құқықтық қатынастардың әлеуметтік қатынастардың бір түрі ретіндегі ерекшелігі неде. Құқықтық қатынастардың түрлерін атаңыз. Құқықтық қатынастардың құрылымы қандай. Құқықтық қатынастардың заңды алғышарттарын ашыңыз. Құқықтық қатынастардың субъектілеріне анықтама беріңіз және олардың түрлерін атаңыз.

Тақырып 13. Құқықтық қатынас

Құқықтық қатынастардың әлеуметтік қатынастардың бір түрі ретіндегі ерекшелігі неде. Құқықтық қатынастардың түрлерін атаңыз. Құқықтық қатынастардың құрылымы қандай. Құқықтық қатынастардың заңды алғышарттарын ашыңыз. Құқықтық қатынастардың субъектілеріне анықтама беріңіз және олардың түрлерін атаңыз.

Тақырып 14. Заңды мінез-құлық, құқық бұзушылық және заңды жауапкершілік

Заңды мінез-құлықтың ерекшеліктерін бөлектеңіз. Неліктен мінез-құлықтың заңдылығы көбірек байланысты. Заңды мінез-құлық түрлерін ашыңыз. Құқық бұзушылықты анықтаңыз және оның белгілерін көрсетіңіз. Қылмыс пен теріс қылық арасындағы айырмашылық неде? Құқық бұзушылық құрамы туралы түсінікті ашыңыз. Заңды жауапкершілік дегеніміз не және оның түрлері қандай. Бұл заңды жауапкершіліктің басталуына негіз болып табылады. Заңды жауапкершіліктің мақсаты, функциялары мен принциптері қандай. Заңды жауапкершілік пен басқа да мемлекеттік мәжбүрлеу шараларының арасындағы айырмашылықты көрсетіңіз. Қандай жағдайлар әрекеттің заңсыздығын жоққа шығарады.

«Мемлекет және құқық теориясы» пәні бойынша сұрақтар

1. Мемлекет және құқық теориясының пәні мен әдістемесі
2. Мемлекет нысаны: жалпы сипаттама.
3. Құқықтың түсінігі мен мәні
4. Құқық принциптерінің түсінігі мен түрлері.
5. Құқықтың функциялары.
6. Құқық нысандарының (көздерінің) түсінігі мен түрлері.
7. Нормативтік актілердің уақыт бойынша, кеңістікте және адамдар шеңбері бойынша қолданылуы.
8. Заң шығарудың түсінігі, принциптері мен түрлері.
9. Құқық нормаларының түсінігі мен белгілері. Құқық нормасының құрылымы.
10. Құқықтық қатынастардың түсінігі, белгілері мен түрлері.
11. Заңды фактілер.
12. Құқықтық қатынастар субъектілері: жалпы сипаттама.
13. Құқықтық қатынастар объектілері: жалпы сипаттама.
14. Субъективті құқықтар мен заңды міндеттердің түсінігі мен құрылымы.
15. Құқықты іске асыру: жалпы сипаттама.
16. Құқық нормаларын қолдану актілері
17. Құқық нормаларын түсіндіру: түсінігі мен түрлері.
18. Құқық нормаларын түсіндіру әдістері мен көлемі.
19. Құқықты түсіндіру актілері.
20. Құқықтағы оқшылықтар; оларды жою және жою түсінігі мен тәсілдері.
21. Заңды қақтығыстар және оларды жою жолдары.
22. Заңды мінез-құлық түсінігі мен түрлері.
23. Құқық бұзушылықтың түсінігі, белгілері мен түрлері.
24. Құқық бұзушылықтың заңды құрамы.
25. Құқықтық жауапкершіліктің белгілері мен негіздері туралы түсінік.
26. Заңды жауапкершіліктің мақсаты, принциптері мен функциялары.

27. Заңды жауапкершілік түрлері.
28. Әрекеттің заңсыздығы мен заңды жауапкершілікті болдырмайтын жағдайлар.
29. Заңдылықтың түсінігі, принциптері мен кепілдіктері.
30. Құқықтық реттеу механизмі.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Биекенов Н.А., Сәлкебаев Т.С. Мемлекет және құқық теориясы. Дәрістер курсы. – Алматы, 2022. – 392 б.
2. Турлаев А.В., Ахметова Н.С., Какимова М.Ш. Теория государства и права. Учебное пособие. – Алматы, 2022. – 179 с.
3. Венгеров А. Б. Теория государства и права. Учебник. 14-е изд., стер. М: Дашков и К, 2021.
4. Бакарджиев Я. В., Ромашов Р. А., Рыбаков В. А. Теория государства и права. Учебник. В 2 частях. Часть 1. М: Юрайт, 2017.
5. Кулапов, В. Л. Теория государства и права: учебник / В.Л. Кулапов. — Москва: КноРус, 2022.
6. Ибраева А.С., Ибраев Н.С. Теория государства и права. Алматы, 2007.
7. Лазарев В. Теория государства и права ЮРАЙТ-ИЗДАТ, 2012
8. Бошно С. В. Теория государства и права. Учебник. М: Юстиция. 2018.

Дополнительная литература:

1. Актуальные проблемы теории государства и права. Учебное пособие / под ред. Шагиева Р. В. М: Норма, Инфра-М, 2015
2. Булгакова, Д. А. Теория государства и права [Текст] / Д. А. Булгакова. - Алматы: NURPRESS, 2011. - 114 с.
3. Гавриков В. П. Теория государства и права. Смена парадигмы. М: Проспект, 2017
4. Зарецкий А. М., Долгих Ф. Г. Теория государства и права. Учебник. М: Издательский дом Университета "Синергия". 2018

Қазақстан Республикасының қылмыстық құқығы (Жалпы бөлім)» пәні бойынша бағдарлама

Тақырып 1: Қылмыстық құқық түсінігі, міндеттері және жүйесі. Қылмыстық құқық ғылымы және қылмыстық заң

Қылмыстық құқық әрекеттің қылмыстылығы мен жазалануын белгілейтін құқықтық нормалар жүйесі ретінде. Қылмыстық құқық құқықтың дербес саласы, қылмыстық құқықтың Тарихи шарттылығы, әлемдік өркениеттің дамуы және қылмыстық құқықты жетілдіру ретінде.

Қылмыстық құқықтың пәні мен әдісі. Қылмыстық - құқықтық реттеудің пәні мен әдісінің өзіндік ерекшелігі және олардың құқықтың басқа салаларының пәні мен әдісінен айырмашылығы.

Қылмыстық заң, қылмыстық құқық бұзушылық және жаза қылмыстық құқықтың негізгі ұғымдары ретінде. Қылмыстық құқық нормалары мен институттарының қорғау, алдын алу және тәрбиелік рөлі. Қылмыстық заңнама нормаларының тиімділігі мәселесі.

Қазақстан Республикасының Конституциясы және қылмыстық заңнаманың міндеттері. Адамды, оның құқықтары мен мүдделерін қорғау қылмыстық құқықтың басым міндеті ретінде. Қылмыстық құқық міндеттерін қалыптастыру үшін гуманизмнің, басқа моральдық және саяси принциптердің маңызы.

Қылмыстық құқық қағидаты ұғымы. Қылмыстық-құқықтық қағидаттар жүйесі, олардың маңызы және құқықтың жалпы принциптерімен өзара байланысы. Қолданыстағы заңнамадағы қылмыстық құқықтың принциптері, олардың түрлері және жалпы сипаттамасы. Қылмыстық заңнама нормаларында, сондай-ақ сот және құқық қорғау органдарының қызметінде қылмыстық-құқықтық қағидаттарды іске асыру. Азаматтардың қылмыстық заң алдындағы теңдігі қағидаты.

Қылмыстық құқық бұзушылық жасағаны үшін жеке жауапкершілік қағидаты. Қылмыстық құқық бұзушылық жасағаны және жаза қолданғаны үшін тек сот үкімі бойынша және заңға сәйкес кінәлі жауапкершілік қағидаты.

Бір қылмыстық құқық бұзушылық үшін қылмыстық заңнама қағидаты ретінде қайтадан жауап берудің мүмкін еместігі.

Құқық жүйесінде дербес құқықтық кешенді құрайтын сала ретінде қылмыстық, қылмыстық іс жүргізу, Қылмыстық-атқару құқығы. Қылмыстық құқықтың құқықтың басқа салаларымен (конституциялық, әкімшілік, азаматтық және басқалар) өзара байланысы.

Қылмыстық саясат мемлекеттік саясаттың бір бағыты ретінде. Қылмыстық саясаттың тарихи шарттылығы мен өзгергіштігі. Қылмыстық саясат және қылмыстық заң. Қылмыстық саясатты Конституциялық заңнамаға және адам құқықтары мен бостандықтары декларациясына қатаң сәйкестікте іске асыру.

Тақырып 2. Қылмыстық құқықбұзушылық ұғымы және оның құрамы

Қылмыстық құқық бұзушылық ұғымы. Оның басқа құқық бұзушылықтардан және қоғамға қарсы заңсыздықтардан айырмашылығы.

Ұғымы және белгілері қылмыстық теріс қылық. Қолданыстағы Қылмыстық заңдағы қылмыстық теріс қылықтың анықтамасы. Қылмыстық құқық бұзушылықтың белгілері және олардың мазмұны.

Қылмыс ұғымы және белгілері. Қылмыстық заңдағы қылмысты анықтау.

Қылмыстық заңнамадағы қылмыстардың жіктелуі, оның сипаттамасы. Қылмыстық заңда көрсетілген қылмыстардың әр санатының белгілері. Қылмыстарды жіктеудің маңызы.

Қылмыстық құқық бойынша қылмыстық құқық бұзушылық құрамы ұғымы. Қылмыстық құқық бұзушылық пен қылмыстық құқық бұзушылық құрамының арақатынасы. Қылмыстық құқық бұзушылықтың құрамы қылмыстық жауаптылықтың жалғыз негізі ретінде. Қылмыстық құқық бұзушылық құрамының құрылымы. Қылмыстық құқық бұзушылық құрамының элементтері мен белгілері. Қылмыстық құқық бұзушылық құрамдарының түрлері.

Қылмыстық заңды қолдану үшін қылмыстық құқық бұзушылық құрамының белгілерін белгілеудің маңызы. Қылмыстық құқық бұзушылықтың құрамы және қылмыстық іс бойынша дәлелденуге жататын мән-жайлар.

Тақырып 3: Қылмыстық жауапкершілік және оның негіздері

Қылмыстық жауапкершілік құқықтық жауапкершіліктің бір түрі ретінде. Қылмыстық құқық ғылымындағы қылмыстық жауапкершілік мәселесі. Қылмыстық жауапкершіліктің мәні және оның түрлері (оң және ретроспективті). Қылмыстық құқық теориясындағы қылмыстық жауапкершіліктің негізі. Қылмыстық жауаптылықтың негізі туралы қылмыстық заң. Қылмыстық жауапкершілік және қылмыстық-құқықтық қатынастар. Қылмыстық-құқықтық қатынастардың субъектілері, олардың құқықтары мен міндеттері. Қылмыстық жауапкершіліктің пайда болуы және оны жүзеге асыру нысандары. Қылмыстық жауаптылықты тоқтату, қылмыстық жауаптылықтан босату. Қылмыстық жауапкершілік, жаза және қылмыстық-құқықтық ықпал етудің өзге де шаралары.

Тақырып 4: Қылмыстық құқық бұзушылық объектісі

Қылмыстық құқық бойынша қылмыстық құқық бұзушылық объектісі ұғымы. Қылмыстық-құқықтық қорғау объектілері туралы қылмыстық заң.

Қылмыстық құқық бұзушылық объектілерінің түрлері. Қылмыстық құқық бұзушылықтың жалпы объектісі. Қылмыстық құқық бұзушылықтың

тектік (арнайы) объектісі және оның Қылмыстық кодекстің Ерекше бөлігін жүйелеу үшін маңызы. Қылмыстық құқық бұзушылықтың тікелей объектісі және оның жасалған әрекетті саралау үшін маңызы.

Көп объектілі қылмыстық құқық бұзушылықтар. Негізгі, қосымша және қосымша объектілер.

Қылмыстық құқық бұзушылықтың мәні және оның саралануы үшін маңызы. Қылмыстық құқық бұзушылық объектісі мен нысанасының арақатынасы.

Тақырып 5: Қылмыстық құқық бұзушылықтың объективтік жағы

Қылмыстық құқық бұзушылықтың объективті жағының ұғымы, мәні мен белгілері.

Қоғамдық қауіпті және заңсыз әрекет. Қылмыстық жазаланатын әрекет пен әрекетсіздік ұғымы. Бірыңғай (бірлі-жарым) күрделі қылмыстық іс-әрекет ұғымы және оның түрлері. Құрамдас, созылмалы және жалғасқан қылмыстық құқық бұзушылықтар.

Қылмыстық құқық бұзушылық ұғымы және оның салдарларының түрлері. Материалдық, формальды және қысқартылған құрамдармен қылмыстық құқық бұзушылықтар. Қылмыстық құқық бұзушылық салдарының қылмыстық-құқықтық маңызы.

Қоғамға қауіпті әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік) мен пайда болған зиянды салдар арасындағы себептік байланыс. Қажетті және кездейсоқ себептік байланыстар. Қылмыстық құқық бұзушылықтың әдісі, орны, уақыты, жағдайы, құралдары мен құралдары объективті жақтың факультативтік белгілері және олардың қылмыстық - құқықтық маңызы ретінде.

Тақырып 6: Қылмыстық құқық бұзушылықтың субъектісі

Қылмыстық құқық бойынша қылмыстық құқық бұзушылық субъектісінің түсінігі мен белгілері.

Қылмыстық жауапкершілік туындайтын жас. Кәмелетке толмағандар жасайтын қылмыстық құқық бұзушылықтардың ерекшеліктері (жалпы сипаттамасы). Ақыл-ой қылмыстық жауапкершіліктің міндетті шарты ретінде. Ақылсыздық ұғымы және оның өлшемдері. Шектеулі вменяемость. Ақыл-ойды жоққа шығармайтын психикалық ауытқулардың қылмыстық жауапкершілікке әсері. Мас болу жағдайының қылмыстық жауапкершілікке әсері. Қылмыстық құқық бұзушылық жасағаннан кейін психикалық аурумен ауырған адамдардың жауаптылығы.

Қылмыстық құқық бұзушылықтың арнаулы субъектісі ұғымы және оның түрлері. Заңды тұлғалардың қылмыстық жауапкершілігі мәселесі

Тақырып 7: Қылмыстық құқық бұзушылықтың субъективтік жағы

Қылмыстық құқық бұзушылықтың субъективті жағының түсінігі, мәні және белгілері.

Кінә қылмыстық құқық бұзушылықтың субъективті жағының негізгі белгісі ретінде. Ерік бостандығы және ақыл-ой мәселесі. Субъективті айыптау қылмыстық жауапкершіліктің алғышарты ретінде. Кінәнің мазмұны және

оның формасы. Кінә нысандарының қылмыстық-құқықтық маңызы. Қылмыстық жауапкершілікке тартылуы мүмкін абайсыз әрекеттер шеңберін заңмен шектеу.

Қасақаналық және оның түрлері. Қасақаналықтың зияткерлік және ерікті сәттері. Тікелей ниет. Жанама ниет. Қасақаналықтың басқа түрлері.

Абайсыздық және оның түрлері. Қылмыстық менмендік. Менмендіктің жанама ниеттен айырмашылығы. Қылмыстық немқұрайлылық. Абайсыздықтың объективті және субъективті критерийлері. Іс (оқиға) кінәсіз қоғамдық қауіпті салдар ретінде.

Кінәнің екі түрімен жасалған қылмыстық құқық бұзушылықтар үшін жауапкершілік.

Ниет пен мақсат қылмыстық құқық бұзушылықтың субъективті жағының белгілері, олардың қылмыстық-құқықтық маңызы. Қылмыстық-құқықтық актінің субъективті жағындағы аффектілік сәттердің маңызы.

Заңды және нақты қателер, олардың кінәға әсері, қылмыстық жауапкершілік және қылмыстық құқық бұзушылықтың саралануы.

Тақырып 8: Қылмыстық құқық бұзушылықтың көптілігі

Қылмыстық құқық бұзушылықтар ұғымы және олардың көптілік белгілері. Қылмыстық құқық бұзушылықтардың көптілік түрлері. Көптіліктің құрамдас, күрделі, созылмалы және жалғасатын қылмыстық құқық бұзушылықтардан айырмашылығы.

Қылмыстық құқық бұзушылықтардың бірнеше рет жасалу түсінігі және белгілері. Бірнеше рет жасалатын қылмыстық құқық бұзушылықтардан аражігін ажырату.

Қылмыстық құқық бұзушылықтар ұғымы, белгілері және жиынтық түрлері. Қылмыстық құқық бұзушылықтар жиынтығының бірыңғай күрделі қылмыстық жазаланатын әрекеттерден айырмашылығы.

Қылмыстың қайталану түсінігі, белгілері және түрлері. Қайталану және қауіпті қайталану.

Қылмыстардың көптілігі мен қылмыстық теріс қылықтардың қылмыстық-құқықтық салдары. Қылмыстық-құқықтық әрекеттердің қайталануын, жиынтығын және қайталануын танудың жалпы және ерекше құқықтық салдары.

Тақырып 9: Қасақана қылмыс жасау сатылары

Қасақана қылмыс сатыларының түсінігі және түрлері. Ниеттің ашылуы, оның жазалануы туралы түсінік.

Аяқталмаған қылмыс (алдын ала қылмыстық әрекет). Қылмысқа дайындалғаны және қылмысқа оқталғаны үшін қылмыстық жауаптылықтың негіздері.

Қылмысқа дайындалудың түсінігі мен белгілері. Дайындық пен ниеттің айырмашылығы. Қылмысқа дайындалудың жазалану шегі.

Қылмысқа оқталу ұғымы және белгілері. Қастандық пен дайындық пен аяқталған қылмыстың айырмашылығы. Қылмысқа оқталу түрлері.

Аяқталған қылмыстық құқық бұзушылық ұғымы. Қылмыстық құқық бұзушылық құрамының құрылымы және оның аяқталу сәті.

Қылмыстық құқық бұзушылықтан өз еркімен бас тарту және оның белгілері. Шын өкініудің өз еркімен бас тартудан айырмашылығы.

Тақырып 10: Қылмыстық құқық бұзушылықтағы қылмысқа қатысу

Қылмыстық құқық бұзушылыққа қатысу ұғымы. Қатысу кезінде жасалған әрекеттердің қоғамдық қауіптілігін арттыру. Қатысудың объективті және субъективті белгілері.

Қылмыстық заңға сәйкес қатысушылардың түрлері, олардың заңды сипаттамалары. Орындаушы, ұйымдастырушы, айдап салушы және көмектесуші туралы түсінік. Тікелей орындаушының түсінігі.

Қатысудың нысандары, олардың жіктелу белгілері. Қатысу нысандарының құқықтық сипаттамасы. Адамдар тобының, адамдар тобының алдын ала сөз байласуы бойынша, қылмыстық топтың және оның түрлерінің қылмыстық құқық бұзушылық жасауы. Қатысу нысандарының қылмыстық-құқықтық маңызы.

Қылмыстық құқық бұзушылыққа қатысушының шектен шығуы. Арнайы субъектімен қылмыстық құқық бұзушылыққа қатысу. Сәтсіз қатысу үшін жауапкершілік. Қатысушылардың қылмыстық жазаланатын әрекеттен ерікті түрде бас тарту ерекшеліктері.

Қатысушылардың қылмыстық жауапкершілігінің негіздері мен шектері. Қылмысқа жанасушылық ұғымы, оның нысаны және қылмыстық құқық бұзушылыққа қатысушылықтан айырмашылығы.

Тақырып 11: Құқыққа қайшы іс-әрекетті болдырмайтын мән-жайлар.

Қылмыстық құқық бойынша іс-әрекеттің заңсыздығы мен жазаланушылығын, олардың заңды табиғаты мен түрлерін болдырмайтын мән-жайлар ұғымы.

Қажетті қорғаныс. Қажетті қорғаныстың заңдылық шарттары. Жеке адамды және құқықтық тәртіпті қорғау үшін қажетті қорғаныстың маңызы. Қажетті қорғаныс шегінен асып кету. Қиялдағы қорғаныс және оның құқықтық салдары.

Қол сұғушылық жасаған адамды ұстау кезінде зиян келтіру. Ұсталған адамға зиян келтірудің заңдылығы шарттары. Қол сұғушылық жасаған адамды ұстау үшін қажетті шараларды асыра пайдаланғаны үшін жауаптылық.

Төтенше қажеттілік. Аса қажет болған кезде зиян келтірудің заңдылығы шарттары. Төтенше қажеттілік пен қажетті қорғаныс арасындағы айырмашылық.

Жедел-ізвестіру іс-шараларын немесе жасырын тергеу әрекеттерін жүзеге асыру. Жедел - ізвестіру іс-шараларын немесе жасырын тергеу әрекеттерін жүзеге асыру кезінде зиян келтірудің заңдылығы шарттары.

Негізделген тәуекел және оның заңдылық шарттары. Физикалық немесе психикалық мәжбүрлеу. Бұйрықты немесе өкімді орындау.

Тақырып 12: Жаза ұғымы, мақсаты, жүйесі және түрлері

Қылмыстық жаза жүйесінің түсінігі мен мағынасы. Қазақстан Республикасының Қылмыстық Кодексі бойынша жазалардың түрлері. Негізгі және қосымша жазалар.

Қылмысқа қарсы күресті жүзеге асыру үшін жазаның жекелеген түрлерінің рөлі мен маңызы. Қылмыстық теріс қылықтар мен қылмыстар үшін қолданылатын жазалардың түрлері.

Айыппұл қылмыстық жаза ретінде. Айыппұл мөлшері. Айыппұлды жазаның басқа түрлерімен ауыстыру. Қылмыстық теріс қылық және қылмыс жасағаны үшін айыппұл төлеуден жалтарудың салдары.

Түзеу жұмыстары. Осы жазаның ұғымы мен мөлшері. Түзеу жұмыстары тағайындалмайтын адамдар. Қылмыстық құқық бұзушылық жасағаны үшін түзеу жұмыстарын өтеуден жалтарудың салдары.

Қоғамдық жұмыстарға тарту түріндегі жаза, оның түсінігі мен мерзімі. Қоғамдық жұмыстарға тарту тағайындалмайтын тұлғалар. Қоғамдық жұмыстарды өтеуден жалтарудың салдары.

Бостандықты шектеу. Бас бостандығын шектеу мерзімдері. Жазаның осы түрін өтеуден жалтарғаны үшін жауаптылық. Бас бостандығын шектеу түріндегі жазаны өтеу шарттары бұзылған жағдайда мәжбүрлі еңбекті қолдану шарттары.

Қамауға алу түріндегі жаза, оның түсінігі мен мерзімі. Қамауға алу мүмкін емес адамдар.

Бас бостандығынан айыру түріндегі жаза ұғымы. Бас бостандығынан айыру мерзімдері. Бас бостандығынан айыру мерзімінің бір бөлігін түрмеде өтеу. Бас бостандығынан айыру түрлері. Өмір бойы бас бостандығынан айыру.

Өлім жазасы. Өлім жазасын қолданудағы шектеулер.

Мүлікті тәркілеу түріндегі жаза ұғымы. Мүлікті тәркілеуді қолдану шарттары.

Арнаулы, әскери немесе құрметті атағынан, сыныптық шенінен, дипломатиялық дәрежесінен, біліктілік сыныбынан және мемлекеттік наградаларынан айыру. Сотталғандарға көрсетілген шараларды қолдану тәртібі мен шарттары. Белгілі бір лауазымды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан айыру. Бұл жазаны тағайындаудың негіздері мен тәртібі. Шетелдікті немесе азаматтығы жоқ адамды Қазақстан Республикасының шегінен шығарып жіберу. Бұл жазаны тағайындаудың негіздері мен тәртібі.

Жаза тағайындаудың жалпы бастаулары. Жаза тағайындау үшін қылмыстық заңнаманың жалпы бөлігі ережелерінің мәні: жасалған қылмыстық құқық бұзушылықтың сипаты мен қоғамдық қауіптілік дәрежесін; кінәлінің жеке басын, оның ішінде құқыққа қарсы іс-әрекет жасалғанға дейінгі және одан кейінгі мінез-құлқын; жауаптылық пен жазаны жеңілдететін және ауырлататын мән-жайларды; тағайындалған жазаның сотталған адамды түзеуге, оның отбасының өмір сүру жағдайларына әсерін есепке алу.

Қылмыстық жауаптылық пен жазаны жеңілдететін және ауырлататын мән-жайлардың түрлері. Осы қылмыстық құқық бұзушылық үшін көзделгеннен неғұрлым жеңіл жаза тағайындау. Қылмыстық құқық бұзушылықтардың жиынтығы, үкімдердің жиынтығы, қылмыстың қайталануы кезінде жаза тағайындау. Аяқталмаған қылмыс үшін, қатысу кезінде жасалған қылмыстық құқық бұзушылық үшін жаза тағайындау.

Жаза мерзімдерін қосу кезінде оларды айқындау тәртібі. Жаза мерзімдерін есептеу және жазаларды есепке алу.

Шартты түрде соттау. Шартты түрде соттауды қолданудың негіздері мен шарттары. Шартты түрде соттаудың күшін жою, тәртібі мен шарттары. Пробациялық мерзім, оның ұзақтығы мен мәні. Пробациялық мерзімді ұзарту, тәртібі мен шарттары.

Тақырып 13: Қылмыстық жауапкершіліктен және жазадан босату

Қылмыстық жауаптылықтан босатудың түсінігі мен маңызы. Қылмыстық жауаптылықтан босату және қылмыстық заңнаманың міндеттерін іске асыру.

Қылмыстық жауаптылықтан босатудың негіздері мен тәртібі. Қылмыстық жауаптылықтан босатудың түрлері. Қылмыстық жауапкершіліктен босатудың қылмыстық-құқықтық салдары.

Шын өкінуге байланысты қылмыстық жауапкершіліктен босату.

Қажетті қорғаныс шегінен шығу кезінде қылмыстық жауаптылықтан босату.

Процестік келісімнің шарттары орындалған кезде қылмыстық жауаптылықтан босату.

Татуласуға байланысты қылмыстық жауаптылықтан босату. Кепілгерлікті белгілей отырып, қылмыстық жауаптылықтан босату. Жағдайдың өзгеруі салдарынан қылмыстық жауаптылықтан босату. Ескіру мерзімінің өтуі салдарынан қылмыстық жауаптылықтан босату. Ескіру мерзімінің өтуін тоқтату және тоқтата тұру. Ескіру мерзімін қолданбау.

Жазадан босату ұғымы. Жазадан босатудың негіздері, түрлері және осы институттың әлеуметтік-құқықтық маңызы.

Жазаны өтеуден мерзімінен бұрын шартты түрде босату. Жазадан мерзімінен бұрын шартты түрде босатудың негіздері мен тәртібі.

Жазаның өтелмеген бөлігін жазаның неғұрлым жеңіл түрімен ауыстыру не тағайындалған жазаның мерзімін қысқарту. Бұл институттың жазаны өтеуден шартты түрде мерзімінен бұрын босатудан айырмашылығы.

Жүкті әйелдер мен жас балалары бар әйелдер мен жас балаларын жалғыз өзі тәрбиелеп отырған еркектерге жазаны өтеуді кейінге қалдыру. Жазаны өтеуді кейінге қалдыру тәртібі, мерзімдері және салдары.

Ауруы бойынша жазадан босату. Бұл босатудың түрлері.

Ауыр мән-жайлардың тоғысуы салдарынан жазадан босату және жазаны өтеуді кейінге қалдыру.

Айыптау үкімін орындаудың ескіру мерзімінің өтуі салдарынан жазадан босату. Ескіру мерзімдері, ескіру мерзімдері ағымының үзілуі және олардың қайта басталуы. Өлім жазасына кесілген адамға ескіру мерзімін қолдану.

Рақымшылық немесе кешірім жасау актісі негізінде қылмыстық жауаптылықтан және жазадан босату. Рақымшылық және кешірім жасау актілерінің құқықтық сипаты. Рақымшылық пен кешірім мен заңды оңалтудың айырмашылығы. Қылмыстық құқық институты ретінде соттылық. Соттылықты өтеу және алып тастау. Соттылықты мерзімінен бұрын алу.

Тақырып 14: Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары

Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары; ұғымы және қолданылу мақсаттары, олардың құқықтық табиғаты. Бұл шаралардың жазадан айырмашылығы. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолдану негіздері.

Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларының түрлері. Амбулаториялық мәжбүрлеп бақылау және психиатрда емдеу. Психиатриялық стационарда мәжбүрлеп емдеу, психиатриялық стационарлардың түрлері.

Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын ұзарту, өзгерту және тоқтату. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолданғаннан кейін жаза тағайындау. Жазаны орындаумен біріктірілген медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары.

Тақырып 15: Кәмелетке толмағандардың қылмыстық жауапкершілігі

Он сегіз жасқа дейінгі қылмыстық құқық бұзушылық жасаған адамдардың қылмыстық жауаптылығының жалпы мәселелері.

Кәмелетке толмағандарға тағайындалатын жазалар. 18 жасқа дейінгі қылмыстық-құқықтық әрекеттер жасаған адамдарды қылмыстық жауаптылықтан және жазадан босату.

Кәмелетке толмағандардың қылмыстық жауапкершілігінің ерекшеліктері. Кәмелетке толмағандарға қолданылатын тәрбиелік ықпал етудің мәжбүрлеу шаралары. Бұл шаралардың қылмыстық жазадан айырмашылығы.

Кәмелетке толмағандардың қылмыстық құқық бұзушылық жасау кезіндегі соттылығы. Кәмелетке толмағандардың жауапкершілігінде соттылық институтын қолдану ерекшеліктері.

«Қылмыстық құқық» пәні бойынша сұрақтар (Жалпы бөлім)

1. Қылмыстық құқық іс-әрекеттің қылмыстылығы мен жазалануын белгілейтін құқықтық нормалар жүйесі ретінде.

2. Қылмыстық заң, қылмыстық құқық бұзушылық және жаза қылмыстық құқықтың негізгі ұғымдары ретінде.

3. Қылмыстық жауапкершілік заңды жауапкершіліктің бір түрі ретінде

4. Қылмыстық құқық бұзушылық объектісінің қылмыстық құқық туралы түсінігі.

5. Қылмыстық құқық бұзушылықтың объективті жағының түсінігі, мәні және белгілері.

6. Қылмыстық құқық бұзушылық субъектісінің түсінігі мен белгілері.

7. Қылмыстық құқық бұзушылықтың субъективті жағының түсінігі, мәні және белгілері

8. Қылмыстық құқық бұзушылықтардың көптігі туралы түсінік пен белгілер. Қылмыстық құқық бұзушылықтардың көптігі нысандары.

9.Қасақана қылмыс кезеңдерінің түсінігі мен түрлері.

10. Қылмыстық құқық бұзушылыққа қатысу ұғымы. Қатысудың объективті және субъективті белгілері.

11. Қылмыстық құқық бойынша іс-әрекеттің заңсыздығы мен жазалануын, олардың құқықтық табиғаты мен түрлерін болдырмайтын мән-жайлар ұғымы. 12.Қылмыстық жаза жүйесінің түсінігі мен маңызы. Қазақстан Республикасының Қылмыстық Кодексі бойынша жаза түрлері

13. Қылмыстық жауаптылықтан босату ұғымы мен маңызы. Соттылықты өтеу және жою.

14.Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары; қолдану түсінігі мен мақсаттары, олардың құқықтық табиғаты.

15.Он сегіз жасқа дейінгі қылмыстық құқық бұзушылық жасаған адамдардың қылмыстық жауаптылығының жалпы мәселелері.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Рахметов С.М., Алибекова А.М. Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Жалпы бөлімі: оқулық.-Алматы: ЖШС Лантар Трейд, 2022.-439 б.

2. Қ.Ж. Балтабаев, А.Ә. Биебаева, Б.К. Сыздық.- Қазақстан Республикасының қылмыстық құқығы. Жалпы бөлімі: оқулық / Алматы: ЖШС Лантар Трейд, 2022.-394 б.

3. Рахметов С.М. Уголовное право Республики Казахстан. Общая часть: учебник.-Алматы: ТОО Лантар Трейд, 2020.-404 с.

4. Алибекова А.М., Филипец О.Б. Қылмыстық-құқықтық цикл пәндері бойынша кейстер жинағы / Сборник кейсов по дисциплинам уголовно-правового цикла: оқу-практикалық құралы.- Алматы: ЖШС Лантар Трейд, 2021.-188 б.

5. Ағыбаев А.Н. Қылмыстық құқық: Оқулық Жалпы бөлім. - Өнд, толықт. – 5-бас – Алматы: Жеті жарғы, 2018. – 376 бет.

Қосымша әдебиет

1. Ағыбаев А.Н. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне түсіндірме. Жалпы және Ерекше бөліктер. – Алматы: Жеті Жарғы, 2015. – 768 б.

2. ҚР Қылмыстық құқығы. Жалпы бөлім, дәрістер баяны И.Ш. Борчашвилидің жалпы ред. –Алматы: ЖСШ Изд. Норма-К. – 2006. - 496 б.

3. Бекмагамбетов А.Б., Ревин В.П. Уголовное право Республики Казахстан. Общая часть. /Под ред. В.П.Ревина. –Алматы: Жеті жарғы, 2015. - 504 с.

4. Комментарий к Уголовному кодексу Республики Казахстан. /Под ред. С.М. Рахметова, И.И. Рогова. -Алматы: ТОО Издательство «Норма-К», 2016. - 752 с.

5. Сарпеков Р.К.Рахметов С.М. Ахпанов А.Н. Казиев З.Г. Нуртаев Р.Т.Сартаева Н.А. Кыздарбекова Б.Ж. Финк Д.А. Исмагулов К.Е. Пути совершенствования уголовной политики Республики Казахстан:коллективная монография.2020.

6. Филипец О.Б. Кошенова Ш.Р. Принудительные меры воспитательного воздействия по уголовному законодательству Республики Казахстан: Монография.2021

7. Дөнгелек үстел материалдарын YouTube арнадан тыңдау. <https://bolashaq.edu.kz/novosti/prezentacija-novogo-kommentarija-k-ugolovnomu-kodeksu-rk-pod-redakciej-professora-i-sh-borchashvili/>

Нормативтік құқықтық актілер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы. 1995 ж. 30 тамыз.

2. Мемлекет басшысы Қасым – Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. «Әділ мемлекет. Біртұтас ұлт. Гүлденген қоғам». 1 қыркүйек 2023 жыл <https://baiterek.gov.kz/kk/president-messages/memleket-basshysy-asym-zhomart-to-aevty-aza-stan-khal-yna-zholdauy-2023-zhyl-y-1-yrk-yek>

3. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі. – Алматы: ЖШС «Издательство «Норма», 2019.- 256 б.

4. «Соттардың қылмыстардың қайталануы туралы заңнаманы қолдануы туралы» ҚР Жоғарғы Сотының 2007 жылғы 25 желтоқсандағы № 8 нормативтік қаулысы

5. «Қылмыстардың бірнеше рет жасалуын және жиынтығын саралау туралы» ҚР Жоғарғы Сотының 2006 жылғы 25 желтоқсандағы № 11 нормативтік қаулысы

«ҚР Қылмыстық құқық» пәні бойынша бағдарлама (Ерекше бөлім)

Тақырып 1: Жеке адамға қарсы қылмыстық құқық бұзушылық

Қазақстан Республикасының Конституциясы жеке адамның қол сұғылмаушылығы, азаматтардың өміріне, денсаулығына, ар-намысына, қадір-қасиетіне және басқа да құқықтарына құқығы туралы.

Жеке адамға қарсы қылмыстық құқық бұзушылық ұғымы және түрлері. Олардың денсаулыққа және адамның басқа да жеке игіліктеріне зиян келтіретін басқа әрекеттерден айырмашылығы. Жеке адамға қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтардың алдын алу, жолын кесу және ашу бойынша құқық қорғау органдарының рөлі.

1. Өмірге қарсы қылмыстар. Кісі өлтіру және оның түрлері. Кісі өлтіру қылмыстық заңнамадағы ең ауыр қылмыс ретінде. Кісі өлтіруді жәбірленушіні өлтірумен байланысты басқа қылмыстардан ажырату: мемлекет немесе қоғам қайраткерінің өміріне қол сұғу және т. б.

Ауырлататын және жеңілдететін мән-жайларсыз кісі өлтіру (99-б.1-б.).

Ауырлататын жағдайларда кісі өлтіру (99-б.2-б.).

Жаңа туған баланы анасының өлтіруі (100-б.).

Әсер ету жағдайында жасалған кісі өлтіру (101-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Қажетті қорғаныс шегінен шығу кезінде жасалған кісі өлтіру (102-б.).

Қылмыс жасаған адамды ұстау үшін қажетті шараларды асыра қолдану кезінде жасалған кісі өлтіру (103-б.).

Абайсызда өлім келтіру (104-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Өз-өзіне қол жұмсауға жеткізу (105-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

2. Денсаулыққа қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар және олардың түрлері.

Денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру (106-б.). Бұл қылмыстың түрлері. Жәбірленушінің өліміне әкеп соққан денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтірудің кісі өлтіруден және абайсызда өлім келтіруден айырмашылығы.

Денсаулыққа ауырлығы орташа дәрежедегі қасақана зиян келтіру (107-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Азаптау және оның түрлері (110-бап).

Денсаулыққа әсер ету жағдайында зиян келтіру (111-б.). Бұл қылмыстың түрлері. Қажетті қорғаныс шегінен шығу кезінде және қылмыс жасаған адамды ұстау кезінде денсаулыққа ауыр зиян келтіру (112,113-б.).

Денсаулыққа абайсызда зиян келтіру (114-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

3. Адамның өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін қылмыстық құқық бұзушылықтар. Бұл құқық бұзушылықтардың ұғымы мен түрлері, олардың өмір мен денсаулыққа қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтардан айырмашылығы.

Қауіп (115 бап).

Транспланттау үшін адамның ағзаларын немесе тіндерін алып қоюға мәжбүрлеу (116-бап). Бұл қылмыстың түрлері.

Соз ауруын жұқтыру және АИТВ-жұқпасымен (құжат 117,118). Осы қылмыстардың түрлері.

Қауіпті жағдайда қалдыру (119-құжат). Бұл қылмыстың түрлері.

4. Адамның жыныстық қол сұғылмаушылығы мен жыныстық бостандығына қарсы қылмыстар. Осы қылмыстардың түсінігі мен түрлері.

Зорлау (120-б.). Бұл қылмыстың түрлері. Нәпсіқұмарлық сипаттағы күш қолдану әрекеттері (121-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

16 жасқа толмаған адаммен жыныстық қатынас және нәпсіқұмарлық сипаттағы өзге де әрекеттер (122-бап).

Жыныстық қатынас жасауға, еркек пен еркектің жыныстық қатынас жасауына, әйел мен әйелдің жыныстық қатынас жасауына немесе нәпсіқұмарлық сипаттағы өзге де іс-әрекеттерге мәжбүрлеу (123-б.).

Жас балаларды азғындату (124-б.).

5. Адамның жеке бас бостандығына қарсы қылмыстар. Осы қылмыстардың түсінігі мен түрлері. Адамды ұрлау (125-б.). Бұл қылмыстың түрлері. Осы қылмыс үшін қылмыстық жауаптылықтан босатудың шарттары.

Бас бостандығынан заңсыз айыру (126-б.). Бұл қылмыстың түрлері. Психиатриялық стационарға заңсыз орналастыру (127-б.). Бұл қылмыстың түрлері. Адамды саудаға салу (128-құжат). Адамды клондау (129-б.). Осы қылмыстардың түрлері.

6. Адамның ар-намысы мен қадір-қасиетіне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар. Осы қылмыстардың түсінігі мен түрлері.

7. Жала жабу (130-бап). Қорлау (131-бап). Бұл құқық бұзушылықтардың түрлері.

Тақырып 2: Қазақстан Республикасының Конституциясы отбасының және кәмелетке толмағандардың мүдделерін қорғау туралы.

Отбасы мен кәмелетке толмағандарға қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар ұғымы және түрлері. Осы қылмыстық-құқықтық әрекеттердің алдын алудағы құқық қорғау органдарының рөлі.

Кәмелетке толмаған адамды қылмыстық құқық бұзушылықтар және қоғамдық іс-әрекеттер жасауға, сондай-ақ жезөкшелікпен айналысуға тарту (132,133, 134-б.). Осы қылмыстардың түрлері.

Кәмелетке толмағандар саудасы (135-б.). Бұл қылмыстың құрамы мен түрлері.

Баланы ауыстыру (136-б.). Бұл қылмыстың түсінігі мен түрлері.

Бала асырап алу жөніндегі заңсыз қызмет (137-бап). Бала асырап алу құпиясын жария ету (138-б.).

Балаларды бағып-күтуге арналған қаражатты төлеу жөніндегі міндеттерді орындамау, еңбекке жарамсыз ата-аналарды, еңбекке жарамсыз жұбайын (зайыбын) бағып-күтуге арналған қаражатты төлеуден жалтару (139-бап). ! Бұл қылмыстың түрлері мен түрлері.

Кәмелетке толмаған адамды тәрбиелеу жөніндегі міндеттерді орындамау (140-б.).

Балалардың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі міндеттерді тиісінше орындамау (141-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Қорғаншы және қамқоршы құқықтарын теріс пайдалану (142-б.). Кәмелетке толмаған адамды Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерге заңсыз әкету (143-бап). Кәмелетке толмағандарды эротикалық мазмұндағы өнімдерді жасауға тарту (144-б.).

Тақырып 3. Адамның және азаматтың конституциялық құқықтары мен бостандықтарына қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар.

Қазақстан Республикасының Конституциясы азаматтардың саяси, әлеуметтік, экономикалық және жеке құқықтары туралы. Қазақстан Республикасында осы құқықтарды нақты қамтамасыз ету.

Адамның конституциялық құқықтары мен бостандықтарына қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар ұғымы және олардың түрлері. Азаматтардың конституциялық құқықтарын қорғаудағы құқық қорғау органдарының рөлі.

1. Саяси құқықтар мен бостандықтарға қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар. Бұл әрекеттердің түрлері.

Адамның және азаматтың тең құқықтылығын бұзу (145-б.).

Сайлау құқықтарын жүзеге асыруға немесе сайлау комиссияларының жұмысына кедергі жасау (150-б.). Сайлау құжаттарын, референдум құжаттарын бұрмалау немесе дауыстарды қате есептеу (151-б.).

Жиналыс, митинг, демонстрация, шеру, пикет өткізуге немесе оларға қатысуға кедергі жасау (155-б.).

2. Адамның әлеуметтік-экономикалық құқықтары мен бостандықтарына қарсы қылмыстар. Осы қылмыстардың түсінігі мен түрлері.

Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасын бұзу (152, 153-баптар). Қызметкерлер өкілдерінің заңды қызметіне кедергі жасау (154-б.). Еңбекті қорғау ережелерін бұзу (156-бап).

3. Жеке құқықтар мен бостандықтарға қарсы қылмыстар: осы қылмыстардың түрлері.

Азаптаулар (146-б.). Жеке өмірге қол сұғылмаушылықты және Қазақстан Республикасының Дербес деректер және оларды қорғау туралы заңнамасын бұзу (147-бап). Хат жазысу, телефон арқылы сөйлесу, пошта, телеграф немесе өзге де хабарлар құпиясын заңсыз бұзу (148-бап). Тұрғын үйге қол сұғылмаушылықты бұзу (149-бап). Ереуілге қатысуға немесе ереуілге қатысудан бас тартуға мәжбүрлеу (157-б.). Журналистің заңды кәсіби қызметіне кедергі жасау (158-б.). Бұл қылмыстың түрлері. Ақпараттық ресурстарға қол жеткізу құқығын заңсыз шектеу (159-б.)

Тақырып 4: Бейбітшілік пен адамзат қауіпсіздігіне қарсы қылмыстар.

Қазақстан Республикасының Конституциясы бейбітшілік пен адамзат қауіпсіздігін қорғау туралы. Осы топтың қылмыстарын қарау туралы соттардың юрисдикциясы.

Осы топтың қылмыстары туралы түсінік және түрлері. Құқық қорғау органдарының осы қылмыстармен күрестегі рөлі.

Басқыншылық соғысты жоспарлау, дайындау, тұтандыру немесе жүргізу (160-б.). Басқыншылық соғысты тұтандыруға насихат жүргізу және жария түрде шақыру (161-б.). Агрессивті соғысты бастауға қоғамдық шақыруларды жүзеге асыру әдісі.

Жаппай қырып-жою қаруын өндіру, сатып алу немесе өткізу (162-б.). Бұл қылмыстың мәні.

Соғыс жүргізудің тыйым салынған құралдары мен әдістерін қолдану (163-б.). Соғыс заңдары мен әдет-ғұрыптарын бұзу (164-б.). Соғыс жүргізудің тыйым салынған құралдары мен әдістері туралы халықаралық конвенциялар.

Қарулы қақтығыстар кезінде халықаралық гуманитарлық құқық нормаларын қылмыстық бұзу (165-б.).

Қарулы қақтығыс кезіндегі әрекетсіздік не қылмыстық бұйрық беру (166-б.).

Халықаралық шарттармен қорғалатын белгілерді заңсыз пайдалану (167-б.).

Геноцид (168-б.). Экоцид (169-б.).

Жалдамалылық (170-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Құру, базалар (лагерьлер) дайындау наемников (171-құжат).

Шетелдік қарулы қақтығыстарға қатысу (172-б.)

Халықаралық қорғауды пайдаланатын адамдарға немесе ұйымдарға шабуыл жасау (173-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік немесе діни араздықты қоздыру (174-б.). Бұл қылмыстың түсінігі мен түрлері.

Тақырып 5: Қылмыстық құқық бұзушылық қарсы, конституциялық құрылыс негіздері мен мемлекет қауіпсіздігіне

Қазақстан Республикасының Конституциясы мемлекеттік қауіпсіздікті, тәуелсіздікті, егемендікті және аумақтық тұтастықты қорғау туралы.

Мемлекеттің конституциялық құрылысының негіздеріне және қауіпсіздігіне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтардың ұғымы мен түрлері құқық қорғау органдарының, органдардың осы әрекеттердің алдын алу, анықтау және тергеу жөніндегі міндеттері.

Мемлекеттік опасыздық (175-б.). Бұл қылмыстың әдістері, түрлері және тақырыбы. Осы қылмыс үшін қылмыстық жауаптылықтан босатудың шарттары.

Тыңшылық (176-бап). Оның сатқындықтан айырмашылығы.

Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің - Елбасының өміріне қолсұғушылық (177-б.).

Қазақстан Республикасы Президентінің өміріне қол сұғу (178-б.). Бұл қылмыстың түсінігі мен түрлері. Оның кісі өлтіруден айырмашылығы.

Билікті басып алуды немесе ұстап тұруды насихаттау немесе оған жария түрде шақыру, сол сияқты билікті басып алу немесе ұстап тұру не Қазақстан Республикасының конституциялық құрылысын күштеп өзгерту (179-б.).

Сепаратистік қызмет (180-б.).

Қарулы бүлік (181-құжат).

Экстремистік топ құру, оған басшылық ету немесе оның әрекетіне қатысу (182-б.).

Бұқаралық ақпарат құралдарында экстремистік материалдарды жариялауға рұқсат беру (183-б.).

Диверсия (184-б.).

Мемлекеттік құпияларды заңсыз жинау, тарату, жария ету (185-б.). Бұл қылмыстың түрлері және оның сатқындықтан айырмашылығы.

Мемлекеттік құпиялары бар мәліметтер жеткізгіштерді жоғалту (186-б.).

Тақырып 6: Меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар

Қазақстан Республикасының Конституциясы меншік нысанына карамастан оны қорғау туралы.

Меншік қоғамда материалдық әлемнің объектілерін иелену, пайдалану және билік ету бойынша адамдар арасындағы қатынастарды көрсететін экономикалық категория ретінде.

Меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсініктері. Құқық қорғау органдарының қылмысқа қарсы әрекеттерге кінәлілерді ескертудегі, анықтаудағы, тергеудегі және жазалаудағы рөлі.

1. Ұрлық ұғымы және белгілері. Бөтеннің мүлкін ұрлаудың түрлері (нысандары). Ұрлық белгілері ретінде бірнеше рет және соттылық ұғымы.

Ұсақ ұрлық ұғымы және түрлері (187-б.).

Ұрлық (188 бап). Ұрлық түрлері. Ұрлық тақырыбы және оның ұрлық объектісінен айырмашылығы.

Сеніп тапсырылған бөтен мүлікті иемденіп алу немесе ысырап ету (189-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Алаяқтық (190-б.). Алаяқтық түрлері.

Қарақшылық (191-б.). Тонау түрлері. Тонау мен ұрлықтың айырмашылығы.

Қарақшылық (192-б.). Қарақшылық түрлері.

Ерекше құнды заттарды ұрлау (193-б.). Осы қылмыстың мәні мен түрлері.

2. Ұрлыққа жатпайтын біреудің мүлкіне өзімшілдік.

Қорқытып алушылық (194-құжат). Бопсалау түрлері және оның қарақшылықтан айырмашылығы.

Алдау немесе сенімге қиянат жасау жолымен мүліктік залал келтіру (195-б.). Бұл қылмыстың түрлері. Көрінеу қылмыстық жолмен табылған мүлікті сатып алу немесе өткізу (196-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Мұнай және мұнай өнімдерін тасымалдау, сатып алу, өткізу, сақтау, сондай-ақ олардың шығарылуының заңдылығын растайтын құжаттарсыз мұнай өңдеу (197-бап).

Авторлық және (немесе) сабақтас құқықтарды бұзу (198-б.).

Өнертабыстарға, пайдалы модельдерге, өнеркәсіптік үлгілерге, селекциялық жетістіктерге немесе интегралдық микросхемалар типологияларына құқықтарды бұзу (199-бап). Бұл қылмыстың құрамы мен түрлері.

3. Меншікке қарсы басқа да қылмыстар.

Автомобильді немесе өзге де көлік құралдарын ұрлау мақсатынсыз заңсыз иелену (200-б.). Бұл қылмыстың тақырыбы мен түрлері. Оның ұрлықтан айырмашылығы.

Жерге заттық құқықтарды бұзу (201-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Бөтеннің мүлкін қасақана жою немесе бүлдіру (202-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Ерекше құнды заттарды қасақана жою немесе бүлдіру (203-б.). Осы қылмыс тақырыбының ерекшеліктері.

Бөтеннің мүлкін абайсызда жою немесе бүлдіру (204-бап). Бұл қылмыстың түрлері.

Тақырып 7: Коммерциялық және өзге де ұйымдардағы қызмет мүдделеріне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар

Коммерциялық және басқа ұйымдардағы қызмет мүдделеріне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарға қарсы күрестің маңызы. Құқық қорғау органдарының Қазақстан Республикасы Конституциясының ережелерінен туындайтын осы әрекеттерге қарсы күрестегі міндеттері.

Коммерциялық және өзге де ұйымдардағы қызмет мүдделеріне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар ұғымы және түрлері. Олардың мемлекеттік қызмет пен мемлекеттік басқару мүдделеріне қарсы сыбайлас жемқорлық және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтардан айырмашылығы.

Өкілеттіктерді теріс пайдалану (250-б.).

Жекеше нотариустардың, бағалаушылардың, жеке сот орындаушыларының, медиаторлардың және аудиторлық ұйымның құрамында жұмыс істейтін аудиторлардың өкілеттіктерді теріс пайдалануы (251-бап). Бұл қылмыстың алдын алыңыз.

Жеке күзет қызметі қызметшілерінің өкілеттіктерін асыра пайдалануы (252-бап).

Коммерциялық параға сатып алу (253-б.). Коммерциялық парақорлық түрлері.

Міндеттерге адал қарамау (254-б.).

Тақырып 8: Экономикалық қызмет саласындағы қылмыстық құқық бұзушылықтар

Қазақстан Республикасының Конституциясы экономикалық қызметті және шаруашылық жүргізуші субъектілердің мүдделерін қорғау туралы. Құқық қорғау органдарының экономикалық қызмет саласындағы қылмыстық

құқық бұзушылықтардың алдын алу, жолын кесу және кінәлі адамдарды қылмыстық жауаптылыққа тарту жөніндегі міндеттері.

Экономикалық қызмет саласындағы қылмыстық құқық бұзушылықтар ұғымы және түрлері.

Заңсыз кәсіпкерлік, заңсыз банк қызметі (214-б.). Жалған кәсіпкерлік (215-б.). Іс жүзінде жұмыстар орындалмай, қызметтер көрсетілмей, тауарлар тиіп-жөнелтілмей шот-фактура жазу бойынша іс-әрекеттер жасау (216-бап). Қаржылық (инвестициялық) пирамиданы құру және оған басшылық ету (217-Б.). Осы құқық бұзушылық үшін жауапкершіліктен босату шарттары. Қылмыстық жолмен алынған ақшаны және (немесе) өзге де мүлікті заңдастыру (жылыстату) (218-бап). Осы құқық бұзушылық үшін жауапкершіліктен босату шарттары.

Кредитті заңсыз алу немесе бюджеттік кредитті мақсатсыз пайдалану (219-бап). Облигацияларды орналастырудан алынған ақшаны мақсатсыз пайдалану (220-бап). Монополистік қызмет (221-Б.). Тауар таңбасын заңсыз пайдалану (222-б.). Коммерциялық немесе банктік құпияны құрайтын мәліметтерді заңсыз алу және жария ету (233-б.). Эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздарды шығару тәртібін бұзуы (224-бап). Бағалы қағаздар эмитенті лауазымды адамының ақпарат бермеуі не көрінеу жалған мәліметтер беруі (225-бап). Бағалы қағаздарды ұстаушылардың тізіліміне көрінеу жалған мәліметтер енгізу (226-бап). Бағалы қағаздар рыногы кәсіби қатысушыларының көрінеу жалған мәліметтер беруі (227-бап). Бағалы қағаздармен операциялар жүргізу ережелерін бұзу (228-бап). Бағалы қағаздар нарығында айла-шарғы жасау (229-б.). Инсайдерлік ақпаратқа қатысты заңсыз әрекеттер (230-б.).

Жалған ақшаны немесе бағалы қағаздарды дайындау, сақтау, өткізу немесе өткізу (231-б.). Жалған төлем карточкаларын және өзге де төлем және есеп айырысу құжаттарын дайындау немесе өткізу (232-б.). Акцизделетін тауарларды акциздік таңбалармен және (немесе) есепке алу-бақылау таңбаларымен таңбалаудың тәртібі мен ережелерін бұзу, акциздік таңбаларды және (немесе) есепке алу-бақылау таңбаларын қолдан жасау және пайдалану (233-бап).

Экономикалық контрабанда (234-бап) ұлттық және шетел валютасындағы қаражатты шетелден қайтармау (235-бап). Кедендік төлемдер мен алымдарды төлеуден жалтару (236-бап).

Оңалту және банкроттық кезіндегі заңсыз іс-әрекеттер (237-Б.). Әдейі банкроттық (238-б.). Төлем қабілетсіздігіне дейін жеткізу (239-б.). Жалған банкроттық (240-б.). Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасын бұзу (241-бап). Банк операциялары туралы көрінеу жалған мәліметтер беру (242-бап). Банктің ақшасын заңсыз пайдалану (243-б.).

Азаматтың салық және (немесе) бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеуден жалтаруы (244-бап). Ұйымдардан салық және (немесе) бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеуден жалтаруы (245-бап).

Салық төлеушінің салық берешегі есебіне билік етуі шектелген мүлікке қатысты заңсыз әрекеттер (246-бап). Заңсыз сыйақы алу (247-б.). Мәміле жасауға немесе оны жасаудан бас тартуға мәжбүрлеу (248-б.). Рейдерлік (249-б.).

Тақырып 9: Қоғамдық қауіпсіздік пен қоғамдық тәртіпке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар.

Қазақстан Республикасының Конституциясы қоғамдық қауіпсіздік пен қоғамдық тәртіпті қорғау туралы. Қоғамдық қауіпсіздік пен қоғамдық тәртіпке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар ұғымы және түрлері. Қоғамдық қауіпсіздік пен қоғамдық тәртіпті сақтаудағы құқық қорғау органдарының рөлі.

1. Қоғамдық қауіпсіздікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар. Терроризм актісі (255-б.). Терроризм түрлері. Терроризм мақсаттарына байланысты өзге де қылмыстар (баптар 256, 257, 258, 259, 260) қазіргі жағдайда терроризмге қарсы күрестің маңызы. Осы әрекеттер үшін қылмыстық жауапкершіліктен босату шарттары.

Адамды кепілге алу (261-б.). Бұл қылмыстың түрлері. Осы қылмыс үшін қылмыстық жауаптылықтан босатудың шарттары.

Қылмыстық топ құру және оны басқару, сол сияқты оларға қатысу және олардың қызметін қаржыландыру (262-268-Б.). Осы қылмыстардың түрлері.

Гимараттарға, құрылыстарға, қатынас және байланыс құралдарына шабуыл жасау немесе оларды басып алу (269-Б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Әуе немесе су кемесін не жылжымалы теміржол составын айдап әкету, сол сияқты басып алу (270-бап). Бұл қылмыстың түрлері.

Қарақшылық (271-бап). Қарақшылық ұғымы және түрлері.

Жаппай тәртіпсіздіктер (272-б.). Жаппай тәртіпсіздік ұғымы және түрлері. Осы қылмыс субъектісінің ерекшеліктері.

Терроризм актісі туралы көрінеу жалған хабарлау (273-б.).

Көрінеу жалған ақпарат тарату (274-б.).

Жаппай қырып-жою қаруын жасау кезінде пайдаланылатын технологиялардың, ғылыми-техникалық ақпараттың және көрсетілетін қызметтердің заңсыз экспорты (275-бап).

Атом энергиясын пайдалану объектілерінде қауіпсіздік ережелерін бұзу (276-бап). Бұл құқық бұзушылықтың түрлері.

Тау-кен немесе құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздік ережелерін бұзу (277-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Сапасыз құрылыс (278-б.)

Сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі саласындағы ережелерді немесе нормативтердің талаптарын бұзу (279-бап).

Сараптама жұмыстарын немесе инжинирингтік көрсетілетін қызметтерді тиісінше орындамау (280-бап).

Жарылыс қаупі бар объектілерде қауіпсіздік ережелерін бұзу (281-Б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Ғарыш қызметін жүзеге асыру кезінде қауіпсіздік қағидаларын бұзу (282-бап).

Радиоактивті заттармен, радиоактивті қалдықтармен, ядролық материалдармен заңсыз жұмыс істеу (283-бап). Бұл қылмыстың түсінігі, пәні және түрлері.

Радиоактивті заттарды, радиоактивті қалдықтарды немесе ядролық материалдарды ұрлау не қорқытып алу (284-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

Радиоактивті заттармен, радиоактивті қалдықтармен, ядролық материалдармен жұмыс істеу ережелерін бұзу (285-бап).

Айналыстан алып қойылған заттардың немесе айналысы шектелген заттардың контрабандасы (286-бап). Бұл қылмыстың түрлері.

Қаруды, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттар мен жарылғыш құрылғыларды заңсыз сатып алу, беру, өткізу, сақтау, тасымалдау немесе алып жүру (287-бап). Осы әрекеттің мәні мен түрлері және ол үшін қылмыстық жауапкершіліктен босату шарттары.

Қаруды заңсыз жасау (288-б.). Бұл әрекеттің түрлері және ол үшін қылмыстық жауапкершіліктен босату шарттары.

Атыс қаруын ұқыпсыз сақтау (289-б.). Қаруды, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттарды немесе жарылғыш құрылғыларды күзету міндеттерін тиісінше орындамау (290-бап).

Қаруды, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттар мен жарылғыш құрылғыларды ұрлау не қорқытып алу (291-бап). Бұл қылмыстың түрлері.

Өрт қауіпсіздігі талаптарын бұзу (292-б.). Бұл қылмыстың түрлері.

2. Қоғамдық тәртіпке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар.

Бұзақылық (293 б). Бұзақылық ұғымы және түрлері. Вандализм (294-бап). Археологиялық жұмыстарды заңсыз жүргізу (295-б.).

Тақырып 10: Халықтың денсаулығына және имандылыққа қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар

Қазақстан Республикасының Конституциясы халықтың денсаулығы мен имандылықты қорғау туралы. Құқық қорғау органдарының халықтың денсаулығы мен имандылыққа қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарға қарсы күрестегі міндеттері.

Халық денсаулығы мен имандылыққа қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар ұғымы және түрлері.

1. Халықтың денсаулығына қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар.

Есеңгірету мақсатында Есірткі, психотроптық заттармен, сол тектестер мен прекурсорлармен, сондай-ақ улы заттармен және дәрілік немесе басқа да құралдармен байланысты қылмыстық құқық бұзушылықтар (296-303, 310-б.). Осы құқық бұзушылықтардың мәні мен түрлері. Оларды жасағаны үшін қылмыстық жауаптылықтан босату шарттары.

Санитарлық ережелерді немесе гигиеналық нормативтерді бұзу (304-бап).

Адамдардың өміріне немесе денсаулығына қауіп төндіретін мән-жайлар туралы ақпаратты жасыру (305-б.).

Қауіпсіздік талаптарына сай келмейтін тауарларды шығару немесе сату, жұмыстарды орындау не қызметтерді көрсету (306-бап).

2. Адамгершілік мүдделеріне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар.

Заңсыз ойын бизнесін ұйымдастыру (307-б.). Жезөкшелікпен айналысуға тарту (308-Б.).

Жезөкшелікпен айналысуға арналған притондар ұйымдастыру немесе ұстау және жеңгетайлық (309-Б.).

Порнографиялық материалдарды немесе заттарды заңсыз тарату (311-б.).

Кәмелетке толмағандардың порнографиялық бейнелері бар материалдарды немесе заттарды дайындау және олардың айналымы не оларды порнографиялық сипаттағы ойын-сауық іс-шараларына қатысу үшін тарту (312-б.).

Қатыгездік пен зорлық-зомбылыққа табынуды насихаттайтын туындыларды заңсыз тарату (313-б.).

Қайтыс болғандардың денелерін және оларды жерлеу орындарын қорлау (314-бап).

Адам мәйітінің ағзаларын немесе тіндерін заңсыз алу (315-б.).

Жануарларға қатыгездік (316-бап).

Тақырып 11: Экологиялық және көліктік қылмыстық құқық бұзушылықтар

Қазақстан Республикасының Конституциясы қоршаған ортаны, адам мекендейтін жерлерді қорғау туралы. Құқық қорғау органдарының қоршаған ортаны қорғау жөніндегі міндеттері.

Экологиялық қылмыстық құқық бұзушылықтар түсінігі және түрлері.

1. Табиғат тұтастығының негіздеріне қол сұғатын құқық бұзушылықтар.

Шаруашылық және өзге де қызметке қойылатын экологиялық талаптардың бұзылуы (324-бап).

Экологиялық ықтимал қауіпті химиялық және биологиялық заттармен жұмыс істеу кезінде экологиялық талаптардың бұзылуы (325-бап).

Микробиологиялық немесе басқа биологиялық агенттермен немесе уыттармен жұмыс істеу кезінде экологиялық талаптардың бұзылуы (326-бап).

Судың ластануы, қоқыстануы және сарқылуы (328-бап).

Атмосфераның ластануы (329-бап).

Теңіз ортасының ластануы (330-бап).

Экологиялық ластанудың зардаптарын жою жөнінде шаралар қолданбау (343-бап).

2. Кедр-дің тиісті сақталу негіздеріне қол сұғатын құқық бұзушылықтар.

Қазақстан Республикасының континенттік қайраңы туралы және Қазақстан Республикасының айрықша экономикалық аймағы туралы заңдардың бұзылуы (331-бап).

Жерді бүлдіру (332-Б.).

Жер қойнауын қорғау және пайдалану ережелерін бұзу (333 бабы). Жер қойнауын өз бетінше пайдалану (114-Б.).

3. Жануарлар мен өсімдіктер дүниесі (флора мен фауна) тұтастығының негіздеріне қол сұғатын құқық бұзушылықтар.

Ветеринариялық ережелерді немесе өсімдіктердің аурулары мен ирсителерімен күресу үшін белгіленген ережелерді бұзу (327-бап).

Балық ресурстарын және басқа да су жануарлары мен өсімдіктерін заңсыз алу (335-бап). Балық қорын қорғаудың ирипил-ін бұзу (336-бап).

Заңсыз аң аулау (337-б.).

Жануарлар дүниесін қорғау ережелерін бұзу (338-бап).

Сирек кездесетін және құрып кету қаупі төнген, сондай-ақ пайдалануға тыйым салынған өсімдіктер мен жануарлар түрлерін, олардың бөліктерін немесе дериваттарын заңсыз пайдалану (339-бап). Ағаштар мен бұталарды заңсыз кесу, жою немесе зақымдау (340-бап).

Ормандарды жою немесе бүлдіру (341-бап).

Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар режимін бұзу (342).

Қоғамның әлеуметтік-экономикалық өміріндегі көліктің рөлі. Қазіргі жағдайда көліктік құқық бұзушылықтарға қарсы күрестің маңызы.

Көліктік қылмыстық құқық бұзушылықтар ұғымы және түрлері. Көлік құралының түсінігі. Көлік қылмыстық-құқықтық іс-әрекеттерін саралау үшін зиянды салдарлардың туындауының мәні.

Темір жол, әуе, теңіз немесе өзен көлігі қозғалысының немесе оны пайдаланудың қауіпсіздік ережелерін бұзу (344-бап).

Көлік құралдарын жүргізуші адамдардың жол жүрісі және көлік құралдарын пайдалану ережелерін бұзуы (345-бап).

Көлік құралдарын жүргізу құқығынан айырылған, алкоголь, есірткі және (немесе) уытқұмарлық мықын күйіндегі адамның көлік құралын басқаруы, сол сияқты көлік құралын басқаруды осындай адамға беру немесе осындай адамның көлік құралын басқаруына рұқсат беру (346-бап).

Жол-көлік оқиғасы болған жерден кетіп қалу (347-Б.). Осы бап бойынша қылмыстық жауаптылықтан босату шарттары.

Көлік құралдарын сапасыз жөндеу немесе оларды техникалық ақауларымен пайдалануға шығару (348-бап).

Басқару құқығы жоқ жүргізушіні көлік құралын басқаруға жіберу (149-бап).

Көлік құралдарын немесе қатынас жолдарын қасақана жарамсыз ету (350-бап).

Көліктің қауіпсіз жұмыс істеуін қамтамасыз ететін ережелерді бұзу (351-бап).

Поезды қажетсіз өз бетімен тоқтату (352-бап).

Көлікте қолданылатын ережелерді бұзу (353-бап).

Магистральдық т кесу құбырларын салу, пайдалану немесе жөндеу кезінде қауіпсіздік ережелерін бұзу (354-бап).

Құбырларды қасақана немесе абайсызда зақымдау немесе қирату (355, 356-б.).

Кеме капитанының апатқа ұшырағандарға көмек көрсетпеуі (357-бап).

Алкогольдік, есірткілік және (немесе) уытқұмарлық масаң күйдегі адамның әуе, теңіз, өзен немесе шағын көлемді кемені басқаруы, басқаруды және адамға беруі немесе осындай адамның әуе, теңіз, өзен немесе шағын көлемді кемені басқаруына рұқсат беруі (358-бап) басқару құқығы жоқ адамның әуе, теңіз немесе өзен кемесін басқаруына рұқсат беру (359-бап).

Халықаралық ұшу ережелерін бұзу (360-бап).

Тақырып 12: Сыбайлас жемқорлық қылмыстар және әскери қылмыстық құқық бұзушылықтар

Қазіргі жағдайда Мемлекеттік қызмет пен мемлекеттік басқару мүдделеріне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарға қарсы күрестің маңызы. Қазақстан Республикасы Президенті мен Үкіметінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға қарсы күресті күшейту туралы талаптары.

Мемлекеттік қызмет пен мемлекеттік басқару мүдделеріне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар ұғымы және түрлері. Көрсетілген әрекеттер тобының субъектісі туралы түсінік.

Лауазымдық өкілеттіктерін теріс пайдалану (361-б.).

Билікті немесе лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалану (362-б.).

Лауазымды адамның өкілеттігін беру (363-б.).

Кәсіпкерлік қызметке заңсыз қатысу (364-б.).

Заңды кәсіпкерлік қызметке кедергі жасау (365-б.).

Пара алу (366 бап). Параның маңыздылығы туралы түсінік.

Пара беру (367 бап). Қылмыстық жауапкершіліктен босату шарттары пара беру міндеті.

Парақорлыққа делдал болу (368-б.).

Қызметтік жалғандық (369-б.).

Қызмет бойынша әрекетсіздік (370-б.). Немқұрайлылық (371-бап).

Қазақстан Республикасының Конституциясы мемлекеттің егемендігі мен аумақтық тұтастығын қорғау туралы, республиканың Қарулы Күштеріндегі қызмет туралы, Әскери қызмет атқарудың тәртібі мен түрлері туралы.

Әскери қылмыстық құқық бұзушылықтардың түрлері.

1. Бағыныштылық тәртібіне және әскери қызметшілер арасындағы жарғылық өзара қарым-қатынастарға қарсы құқық бұзушылықтар.

Бұйрыққа бағынбау немесе оны өзгедей орындамау (437-бап).

Бастыққа қарсылық көрсету немесе оны қызметтік міндеттерін бұзуға мәжбүрлеу (438-бап).

Бастыққа қатысты күш қолдану әрекеттері (439-б.).

Әскери қызметшілердің арасында бағыныштылық қатынастары болмаған кезде олардың арасындағы өзара қарым-қатынастардың жарғылық ережелерін бұзу (440-бап).

2. Әскери қызмет өткеру тәртібіне қарсы қылмыстар.

Бөлімді немесе қызмет орнын өз бетімен тастап кету (441-бап). Шөлдеу (442-бап). Осы құқық бұзушылықтар үшін қылмыстық жауаптылықтан босату шарттары.

Әскери қызмет өткеруден жалтару немесе одан бас тарту (443-бап).

2. Арнайы қызметтерді атқару тәртібіне қарсы құқық бұзушылықтар.
Жауынгерлік кезекшілік атқару ережелерін бұзу (444-бап).

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасын қорғау ережелерін бұзу (445-бап).

Қарауылдық (вахталық) қызмет атқарудың жарғылық ережелерін бұзу (446-бап).

Ішкі қызмет атқарудың немесе гарнизонда патрульдеудің жарғылық ережелерін бұзу (447-бап).

Бақылау қызметін атқару ережелерін бұзу (448-бап).

Қоғамдық тәртіпті қорғау және қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша қызмет атқару ережелерін бұзу (449-бап).

3. Лауазымды адамдар жасаған құқық бұзушылықтар.

Билікті теріс пайдалану, билікті асыра пайдалану немесе әрекетсіздік (450-452-Б.).

Қызметке немқұрайлы қарау (453-б.). Үшін қылмыстық жауапкершіліктен босату шарттары .бұл құқық бұзушылық.

4. Қаруды, оқ-дәрілерді, басқа да мүліктерді пайдалану тәртібін және әскери техниканы пайдалану ерекшелігін бұзатын құқық бұзушылықтар.

Қаза тапқан әскери корабльді тастап кету (454-б.).

Қарсыласқа соғыс жүргізу құралдарын тапсыру немесе тастап кету (455-бап).

Әскери мүлікті қасақана жою немесе бүлдіру (459-б.).

Әскери мүлікті абайсызда жою немесе бүлдіру (460-б.).

Әскери мүлікті жоғалту (461-б.).

Қаруды, сондай-ақ айналасындағыларға қауіп төндіретін заттар мен заттарды ұстау ережелерін бұзу (462-бап).

Машиналарды жүргізу немесе пайдалану ережелерін бұзу (463-бап).

Ұшу немесе оған дайындалу ережелерін бұзу (464-бап).

Кеме жүргізу ережелерін бұзу (465-бап).

Адамның алкогольден, есірткіден немесе уытқұмарлықтан масаң күйде машина жүргізуі, кеме жүргізуі, әскери ұшу аппаратын басқаруы, мұндай адамның жүргізуін немесе басқаруын беру не әскери техниканы жүргізуге немесе басқаруға жіберу (466-бап).

Әскери сипаттағы құпия мәліметтері бар құжаттармен жұмыс істеу тәртібін бұзатын құқық бұзушылық.

Әскери сипаттағы құпия мәліметтерді жария ету немесе берілген сипаттағы құпия мәліметтер көздерін жоғалту (458-Б.).

5. Әскери қылмыстық құқық бұзушылықтардың өзге де түрлері. Өз еркімен тұтқынға алу (456-б.). Қарақшылық (457-Б.).

Тақырып 13: Басқару тәртібіне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар

Басқару тәртібіне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарға қарсы күрестің маңызы. Құқық қорғау органдарының осы қылмыстық-құқықтық әрекеттердің алдын алудағы, жолын кесудегі рөлі.

Басқару тәртібіне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар ұғымы және түрлері.

1. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік және қоғамдық құрылысының беделіне қол сұғатын құқық бұзушылықтар.

Мемлекеттік рәміздерді қорлау (372-Б.).

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президентін - Елбасын көпшілік алдында қорлау және оның абыройы мен қадір - қасиетіне өзгедей қолсұғушылық, Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің - Елбасының бейнесін бүлдіру, Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің-Елбасының заңды қызметіне кедергі жасау (373-б.).

Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің - Елбасының қызметіне қол сұғылмаушылық кепілдіктерін бұзу (374-бап).

Қазақстан Республикасы Президентінің абыройы мен қадір-қасиетіне қол сұғу және оның қызметіне кедергі жасау (375-б.).

Қазақстан Республикасы Парламенті депутатының абыройы мен қадір-қасиетіне қол сұғу және оның қызметіне кедергі жасау (376-б.).

Қазақстан Республикасы Конституциялық Кеңесінің қызметіне кедергі жасау (377-б.).

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Туын заңсыз көтеру (ст.391).

2. Мемлекеттік органдардың басқарушылық қызметіне байланысты билік пен өзге де адамдардың мүдделеріне қол сұғуға байланысты құқық бұзушылықтар.

Билік өкілін қорлау не оған бағынбау (378, 379-б.). Билік өкілінің түсінігі.

Билік өкіліне қатысты күш қолдану (380-б.). Прокурордың қызметіне кедергі жасау және оның заңды талаптарын орындамау (381-б.).

Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын лауазымды адамға қатысты қолданылатын қауіпсіздік шаралары туралы мәліметтерді жария ету (382-б.).

4. Ресми құжаттар мен мемлекеттік наградалар айналысының белгіленген тәртібіне қол сұғатын құқық бұзушылықтар.

Ресми құжаттар мен мемлекеттік наградаларды сатып алу немесе өткізу (383-б.). Құжаттарды заңсыз алып қою, құжаттарды, мөртабандарды, мөрлерді ұрлау, жою, бүлдіру немесе жасыру (384-бап). Жалған құжаттарды, мөртабандарды, мөрлерді, бланкілерді, пошта төлемінің мемлекеттік белгілерін, мемлекеттік наградаларды қолдан жасау, дайындау немесе өткізу (385-бап). Билік пен басқару органдарының қалыпты қызметіне қол сұғатын құқық бұзушылықтар. Өзінше билік ету (389-құжат). Озбырлықтың түрлері.

Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын билік өкілінің немесе лауазымды адамның атағын өз бетінше иелену (390-Б.). Көші-қон заңнамасын бұзатын құқық бұзушылықтар (393-395-б.).

Байланыс желілері мен құрылыстарын, сондай-ақ мемлекеттік күзетілуге жататын объектілерді күзету қағидаларын бұзу (398-бап). Жиналыстарды, митингілерді, пикеттерді, көше шерулерін және демонстрацияларды ұйымдастыру мен өткізу тәртібін бұзу (400-бап). Тыйым салынған ереуілге басшылық ету, кәсіпорынның соғыс уақытында немесе төтенше жағдай

кезінде жұмысына кедергі жасау (401-бап). Сот заңсыз деп таныған ереуілге қатысуды жалғастыруға итермелейтін әрекеттер (402-б.).

Қоғамдық бірлестіктер мүшелерінің мемлекеттік органдардың қызметіне заңсыз араласуы (403-бап).

5. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасына қол сұғылмаушылыққа қол сұғатын құқық бұзушылықтар.

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасын қасақана заңсыз кесіп өту (392-б.). Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасын құқыққа қарсы өзгерту (396-б.).

6. Басқару тәртібіне қарсы өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтар.

Көлік құралының сәйкестендіру нөмірін қолдан жасау, жою, көрінеу қолдан жасалған сәйкестендіру нөмірі бар трииспорттық құралды өткізу (386-бап).

Әскери қызметтен және жұмылдыру бойынша шақырудан жалтару (387-388-Б.). Оларды жасағаны үшін қылмыстық жауаптылықтан босату шарттары.

Қызыл жарты айдың, Қызыл Кресттің, Қызыл кристалдың эмблемалары мен белгілерін заңсыз пайдалану (397-бап). Ақпаратты жасырын алудың арнайы техникалық құралдарын заңсыз дайындау, өндіру, сатып алу, өткізу немесе пайдалану (399-бап).

Заңсыз қоғамдық және басқа да бірлестіктер құру, оларға басшылық жасау және олардың қызметіне қатысу (404-б.). Қоғамдық немесе діни бірлестіктің не өзге де ұйымның экстремизмді немесе терроризмді жүзеге асыруына байланысты олардың қызметіне тыйым салу немесе тарату туралы сот шешімінен кейін олардың қызметін ұйымдастыру және оған қатысу (405-бап). Шет мемлекеттердің саяси партиялары мен кәсіптік одақтарына жәрдем көрсету (406-бап).

Тақырып 14: Сот төрелігіне және жазаны орындау тәртібіне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар

Қазақстан Республикасының Конституциясы сот төрелігінің мүдделерін қорғау туралы. Сот төрелігіне және жазаларды орындау тәртібіне қарсы құқық бұзушылықтарға қарсы қылмыстық-құқықтық күрестің маңызы және құқық қорғау органдарының осы құқыққа қарсы іс-әрекеттердің алдын алу мен жолын кесудегі рөлі.

Сот төрелігіне және ишшзанияларды орындау тәртібіне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар ұғымы мен түрлері.

1. Анықтау, тергеу, прокуратура және сот органдарының лауазымды адамдары жасайтын құқық бұзушылықтар. Олардың мемлекеттік қызмет пен мемлекеттік басқару мүдделеріне қарсы құқық бұзушылықтардан айырмашылығы.

Көрінеу кінәсіз адамды қылмыстық жауаптылыққа тарту (412-бап).

Қылмыстық жауаптылықтан көрінеу заңсыз босату (413-бап).

Көрінеу заңсыз ұстау, қамауға алу немесе күзетпен ұстау (414-бап).

Айғақтар беруге мәжбүрлеу (415-бап).

Дәлелдемелерді және жедел-іздігіру материалдарын бұрмалау (416-бап).

Көрінеу әділетсіз үкім, шешім немесе өзге сот актісін шығару (418-бап).

Қылмысты жасыру (433-б.).

2. Өздеріне қатысты құқықтық нрии жасау шаралары қолданылған адамдар жасайтын құқық бұзушылықтар.

Бас бостандығынан айыру орындарынан, қамаудан немесе қамаудан қашу (426-бап). Ол үшін қылмыстық жауапкершіліктен қорқу шарттары.

Бас бостандығынан айыру түріндегі жазаны өтеуден жалтару (427-бап).

Қылмыстық-атқару мекемесі әкімшілігінің заңды талаптарына бағынбау (428-б.).

Қоғамның оқшаулауын қамтамасыз ететін мекеменің қызметкеріне не оның жақындарына, сондай-ақ сотталған адамға қатысты күш қолдану қатерін төндіру немесе олардың денсаулығына немесе өміріне қол сұғу (429-б.).

Босатылған адамдар мен I бас бостандығынан айыру орындарын сот белгілеген әкімшілік қадағалаудан жалтару (431-бап).

3. Заң бойынша немесе азаматтық борышқа орай сот төрелігіне жәрдемдесуге және оның жүзеге асырылуына кедергі жасамауға міндетті адамдар жасайтын құқық бұзушылықтар.

Сот төрелігін жүзеге асыруға және сотқа дейінгі тергеп-тексеру жүргізуге кедергі жасау (407-б.).

Сот төрелігін немесе сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын адамның өміріне қол сұғу (408-б.).

Сот төрелігін немесе сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыруға байланысты қорқыту немесе күш қолдану әрекеттері (409-б.).

Сотты құрметтемеу (410-б.).

Судьяға, алқабиге, прокурорға, тергеушіге, сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын адамға, сарапшыға, сот приставына, сот орындаушысына қатысты жала жабу (411-бап).

Коммерциялық параға сатып алуға не парақорлыққа арандату (417-б.).

Көрінеу жалған сөз жеткізу (419-б.).

Сарапшының, маманның көрінеу жалған айғақтары, қорытындылары немесе қате аударма жасау (420-б.).

Куәнің немесе жәбірленушінің айғақтар беруден бас тартуы (421-бап). Осы іс-әрекет үшін қылмыстық жауаптылықтан босатудың шарттары.

Пара алу немесе айғақтар беруге немесе айғақтар беруден жалтаруға, жалған қорытынды беруге не қате аударуға мәжбүрлеу (422-б.).

Сотқа дейінгі іс жүргізу деректерін жария ету (423-б.).

Мемлекеттік қорғауға жататын адамдарға қатысты қолданылатын қауіпсіздік шаралары туралы мәліметтерді жария ету (424-бап).

Тізімделген немесе тыйым салынған не тәркіленуге жататын мүлікке қатысты заңсыз әрекеттер (425-бап).

Сот үкімін, сот шешімін немесе өзге де сот актісін не атқарушылық құжатты орындамау (362-бап).

Қылмыстық құқық бұзушылықты жасыру (433-б.). Қылмыс туралы хабарламау (434-б.). Осы құқық бұзушылықтар үшін қылмыстық жауаптылықтан босату шарттары.

Адвокаттар мен өзге де адамдардың адам мен азаматтың құқықтарын, бостандықтары мен заңды мүдделерін қорғау, сондай-ақ жеке және заңды тұлғаларға заң көмегін көрсету жөніндегі заңды қызметіне кедергі жасау (435-бап).

Азаматтың алқаби міндеттерін атқаруға кедергі жасау (436-б.).

Тақырып 15: Ақпараттандыру және байланыс саласындағы қылмыстық құқық бұзушылықтар және медициналық қылмыстық құқық бұзушылықтар

Осы құқық бұзушылықтар тобының түсінігі мен түрлері. Қоғамдық қауіп және осы қылмыстық құқық бұзушылықтардың даму тенденциялары, Қазіргі жағдайда олармен қылмыстық-құқықтық күрестің маңызы.

Ақпаратқа, ақпараттық жүйеге немесе ақпараттық - коммуникациялық желіге құқыққа сыйымсыз қол жеткізу (205-б.). Бұл құқық бұзушылықтың түрлері.

Ақпаратты заңсыз жою немесе түрлендіру (206-б.). Бұл құқық бұзушылықтың түрлері.

Ақпараттық жүйенің немесе ақпараттық-коммуникациялық желінің жұмысын бұзу (207-бап). Бұл құқық бұзушылықтың түрлері.

Ақпаратты заңсыз иелену (208-б.). Бұл құқық бұзушылықтың түрлері.

Ақпаратты беруге мәжбүрлеу (209-б.). Бұл құқық бұзушылықтың түрлері.

Зиянды компьютерлік бағдарламалар мен бағдарламалық өнімдерді жасау, пайдалану немесе тарату (210-б.). Бұл құқық бұзушылықтың түрлері.

Қолжетімділігі шектеулі электрондық ақпараттық ресурстарды заңсыз тарату (211-бап). Бұл құқық бұзушылықтың түрлері.

Құқыққа қайшы мақсаттарды көздейтін интернет-ресурстарды орналастыру үшін қызметтер көрсету (212-бап). Бұл қылмыстың түрлері

Ұялы байланыстың абоненттік құрылғысының сәйкестендіру кодын, абоненттің сәйкестендіру құрылғысын құқыққа сыйымсыз өзгерту, сондай-ақ абоненттік құрылғының сәйкестендіру кодын өзгерту үшін бағдарламалар жасау, пайдалану, тарату (213-бап). Бұл құқық бұзушылықтың түрлері.

Азаматтардың денсаулығын сақтау туралы Қазақстан Республикасының Конституциясы. Құқық қорғау органдарының адам қауіпсіздігі мен денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі міндеттері.

Медицина немесе фармацевтика қызметкерінің кәсіптік міндеттерін тиісінше орындамауы (317-бап).

Клиникалық зерттеулер жүргізу және профилактиканың, диагностиканың, емдеу мен медициналық оңалтудың жаңа әдістері мен құралдарын қолдану тәртібінің бұзылуы (318-бап).

Заңсыз түсік жасау (319-б.). Науқасқа көмек көрсетпеу (320-бап).

Дәрігерлік құпияны жария ету (321-б.).

Заңсыз Медициналық және фармацевтикалық қызмет және есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды алуға құқық беретін рецептерді немесе өзге де құжаттарды заңсыз беру не қолдан жасау (322-бап).

Жалған дәрілік заттармен, медициналық мақсаттағы бұйымдармен немесе медициналық техникамен жұмыс істеу (323-бап).

«ҚР Қылмыстық құқық» пәні бойынша сұрақтар (ерекше бөлім)

1.Адамға қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі мен түрлері. Оларды адамның денсаулығына және басқа да жеке игіліктеріне зиян келтіретін басқа әрекеттерден ажырату.

2.Отбасы мен кәмелетке толмағандарға қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі мен түрлері.

3. Адамның конституциялық құқықтары мен бостандықтарына қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі мен түрлері. Азаматтардың конституциялық құқықтарын қорғаудағы құқық қорғау органдарының рөлі.

4. Адамзаттың бейбітшілігі мен қауіпсіздігіне қарсы қылмыстар ұғымы мен түрлері. Осындай қылмыстарға мысалдар келтіріңіз

5. Мемлекеттің конституциялық құрылымы мен қауіпсіздігінің негіздеріне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі мен түрлері. Осындай қылмыстарға мысалдар келтіріңіз

6. Меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі мен түрлері. Осындай қылмыстарға мысалдар келтіріңіз

7.Коммерциялық және басқа ұйымдардағы қызметтің мүдделеріне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарға қарсы күрестің маңызы. Осындай қылмыстарға мысалдар келтіріңіз

8. Экономикалық қызмет саласындағы қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі мен түрлері. Осындай қылмыстарға мысалдар келтіріңіз

9. Қоғамдық қауіпсіздікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар. Қазіргі жағдайдағы терроризмге қарсы күрестің маңызы

10.Халықтың денсаулығы мен адамгершілікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі мен түрлері. Осындай қылмыстарға мысалдар келтіріңіз

11.Экологиялық қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі мен түрлері. Осындай қылмыстарға мысалдар келтіріңіз

12. Мемлекеттік қызмет пен мемлекеттік басқару мүдделеріне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі мен түрлері. Осындай қылмыстарға мысалдар келтіріңіз

13. Басқару тәртібіне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі мен түрлері. Осындай қылмыстарға мысалдар келтіріңіз

14. Сот төрелігіне және жазаларды орындау тәртібіне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі мен түрлері.

15. Ақпараттандыру және байланыс саласындағы қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі мен түрлері және медициналық қылмыстық құқық бұзушылықтар.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі. – Алматы: ЖШС «Норма», 2022.- 256 б.
2. Ағыбаев А.Н. Қылмыстық құқық: Оқулық Ерекше бөлім. - Өнд, толықт. – 5-бас – Алматы: Жеті жарғы, 2018. – 376 б.
3. Ағыбаев А.Н. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне түсіндірме. Жалпы және Ерекше бөліктер. – Алматы: Жеті Жарғы, 2015. – 768 б.
4. Уголовное право Республики Казахстан том 2. (особенная часть) Рогов И.И., Балтабаев К.Ж., Коробеев А.И. – Алматы: Жеті Жарғы, 2023 Борчашвили И.Ш. Комментарий к Уголовному кодексу Республике Казахстан. Общая часть (том 1) / Под общ. ред. Генерального Прокурора Республики Казахстан, Государственного советника юстиции 1 класса Даулбаева А.К. – Алматы: Жеті Жарғы, 2021.
5. Ә.С.Кожамет, М.В.Олексюк. Альбом схем по уголовному праву Республики Казахстан. Особенная часть. Учебное пособие. – Алматы, 2022. – 429 с.

Қосымша әдебиет:

1. Мерзадинов Е.С., Каженов Е.Е. Жеке адамға қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар. Оқу құралы. – Алматы, 2022 – 138 б.
2. Амуртаева Д.Т., Августхан С.А., Садыкова С.Т. ҚР-да трансұлттық ұйымдасқан қылмысқа қарсы іс-қимылдың қылмыстық – құқықтық шаралары. Оқу құралы. – Алматы, 2022. – 118 б.
3. Мерзадинов Е.С., Каженов Е.Е., Каженова А.С. Уголовные правонарушения против личности. Учебное пособие. – Алматы, 2022. – 145 стр.
4. Уголовное право Республики Казахстан: Общая часть. Учебник. Отв.ред. д.ю.н., проф. И. И. Рогов и д.ю.н. К.Ж.Балтабаев. Алматы: Жеті Жарғы, 2016.
5. Нугманова Р.Р. Практика противодействия легализации преступных доходов и финансированию терроризма. Учебное пособие. – Алматы, 2022. – 249 с.
6. Амуртаева Д.Т., Августхан С.А., Садыкова С.Т. ҚР-да трансұлттық ұйымдасқан қылмысқа қарсы іс-қимылдың қылмыстық – құқықтық шаралары. Оқу құралы. – Алматы, 2022. – 118 б.

4. «Қылмыстық істер бойынша дәлелдемелерді бағалаудың кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2006 жылғы 20 сәуірдегі № 4 нормативтік қаулысы.

Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы (Жалпы бөлім)» пәні бойынша бағдарлама

Тақырып 1: Азаматтық құқық саласы ретіндегі түсінігі, қайнар көздері, қағидалары

Азаматтық құқық саласы ретінде. Азаматтық-құқықтық реттеу пәні. Қоғамдық қатынастарды азаматтық-құқықтық реттеу әдісі. Азаматтық құқықтың міндеттері мен принциптері. Азаматтық құқықты сабақтас құқық салаларынан ажырату. Азаматтық құқық жүйесі құқық саласы ретінде.

Азаматтық құқық ғылым ретінде және оқу пәні ретінде. Азаматтық құқық ғылымындағы азаматтық-құқықтық реттеудің пәні мен әдісінің мәселелері. Азаматтық құқық ғылымының дамуының негізгі кезеңдері. Азаматтық құқық ғылымының міндеттері. Азаматтық құқық ғылымының басқа құқықтық ғылымдармен байланысы. Жеке құқықтың дуализмі мәселесі. Азаматтық құқық және кәсіпкерлік құқық.

Шет мемлекеттердің азаматтық құқығының жалпы сипаттамасы. Біздің заманымыздың негізгі азаматтық-құқықтық жүйелері. Құрлықтық жүйе. Англо-американдық жүйе.

Азаматтық заң, азаматтық құқық нормаларын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілер ұғымы. Азаматтық заңнама жүйесі. ҚР Конституциясы азаматтық құқықтың негізі ретінде. ҚР Азаматтық кодексі: жалпы сипаттамасы және құрылымы. ҚР Азаматтық Кодексі мен өзге де заңнамалық актілердің арақатынасы.

Іскерлік айналым әдет-ғұрыптарының азаматтық-құқықтық маңызы. Азаматтық құқықты ұқсастық бойынша қолдану (заң ұқсастығы және құқық ұқсастығы). Азаматтық құқық пен мораль нормаларының арақатынасы.

Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының азаматтық құқықтық қатынастарды реттеудегі нормативтік қаулыларының мәні.

Азаматтық заңнаманың уақыт, кеңістік және адамдар шеңберіндегі әрекеті. азаматтық заңнаманы қолдану. Диспозитивті және императивті азаматтық-құқықтық нормалар. Азаматтық Заңдарды түсіндіру.

Азаматтық заңдар және халықаралық жеке құқық нормалары. Азаматтық заңнамадағы жеке және қоғамдық қатынастардың арақатынасы.

Тақырып 2. Азаматтық құқықтық қатынастар

Азаматтық құқықтық қатынастар ұғымы және элементтері. Азаматтық құқықтық қатынастардың мазмұны. Субъективті азаматтық құқықтар ұғымы, мазмұны және түрлері. Азаматтық құқықтық қатынастардағы құқықтық міндеттердің түсінігі, мазмұны және түрлері. Субъективті Азаматтық құқық және өкілеттік. Азаматтық құқықтық қатынастардың субъектілері мен объектілері. Азаматтық құқық қабілеттілігі мен азаматтық әрекет қабілеттілігі

ұғымы және олардың арақатынасы. Құқықтық қабілеттілік пен субъективті азаматтық құқықтың арақатынасы. Азаматтық құқықтық қатынастардың жіктелуі.

Құқықтық қатынастардың тоқтатылуы немесе өзгеруі. Азаматтық құқықтық қатынастардың пайда болу, өзгеру және тоқтатылу негіздері. Заңды фактілер және заңды құрамдар. Азаматтық құқық ғылымындағы заңды фактілердің жіктелуі.

Тақырып 3. Азаматтық құқықтарды жүзеге асыру және қорғау

Азаматтық құқықтарды жүзеге асыру және азаматтық міндеттерді орындау ұғымы мен тәсілдері. Азаматтық құқықтарды жүзеге асыру шектері. Құқықты теріс пайдалану мәселесі. Бәсекелестікті шектеу және нарықтағы үстем жағдайды теріс пайдалану ұғымы. Азаматтық құқықтарды жүзеге асыру кезіндегі азаматтық құқықтық қатынастарға қатысушылардың парасаттылығы мен адалдығы ұғымы және презумпциясы. Азаматтық құқықтарды қорғаудан бас тарту және оның құқықтық салдары.

Азаматтық құқықтарды қорғау түсінігі мен тәсілдері. Азаматтық құқықтарды қорғаудың жалпы және арнайы әдістері. Азаматтық құқықтарды және азаматтық құқық субъектісінің заңмен қорғалатын мүдделерін бұзатын мемлекеттік органның немесе жергілікті өзін-өзі басқару органының актісін жарамсыз деп тану. Шығындарды өтеу: шығындар элементтері, шығындарды өтеу принципі. Моральдық зиянды өтеу. Құқықты тану арқылы құқықты қорғау ерекшеліктері. Құқық бұзылғанға дейін болған жағдайды қалпына келтіру және құқықты бұзатын немесе оның бұзылуына қауіп төндіретін әрекеттердің жолын кесу. Соттың мемлекеттік органның немесе жергілікті өзін-өзі басқару органының заңға қайшы келетін актісін қолданбауы}'. Міндеттерді орындауға заттай беру. Бұзылған құқықты қорғау тәсілі ретінде тұрақсыздық айыбын пайдалану шектері. Азаматтық құқықтарды қорғаудың юрисдикциялық және юрисдикциялық емес әдістері. Азаматтық-құқықтық даулардың жалпы юрисдикциядағы соттар мен мамандандырылған соттарға ведомстволығының аражігін ажырату. Аралық төрелік соттың азаматтық құқықтарды қорғауы. Азаматтық құқықтарды қорғаудың әкімшілік тәртібі. Азаматтық құқықтарды өзін-өзі қорғау. Кәсіпкерлер мен тұтынушылардың құқықтарын қорғау.

Тақырып 4. Азаматтар – азаматтық құқықтың субъектісі

"Азаматтар" және "жеке тұлғалар" ұғымдарының арақатынасы. Азаматтардың құқықтық қабілеттілігі. Азаматтардың құқықтық қабілетінің пайда болуы және тоқтатылуы. Азаматтардың құқықтық қабілеттілігінің мазмұны. Азаматтық құқықтық қатынастардағы азаматтарды дараландыру құралы ретінде аты мен тұрғылықты жері. Азаматтық хал актілерін тіркеу.

Азаматтардың әрекет қабілеттілігі және әрекет қабілеттілігі бойынша азаматтардың санаттары туралы түсінік. Азаматтардың толық қабілеттілігі. Эмансипация. Жас балалардың әрекет қабілеттілігі. 14 жастан 18 жасқа дейінгі кәмелетке толмағандардың әрекет қабілеттілігі. Азаматтардың әрекет

кабілеттілігін шектеудің негіздері, тәртібі және шектері. Азаматты әрекетке кабілетсіз деп тану. Қорғаншылық және қамқоршылық.

Қабілетті азаматтарға Патронаж.

Кәсіпкерлік қызметтің түсінігі мен белгілері. Жеке кәсіпкердің азаматтық-құқықтық мәртебесі. Дара кәсіпкердің дәрменсіздігі (банкроттығы).

Азаматтың мүлкінен өндіріп алу.

Тақырып 5. Заңды тұлғалар азаматтық құқықтың субъектісі ретінде

Заңды тұлғаның түсінігі мен белгілері. Заңды тұлға институтының маңызы. Заңды тұлға теориясы. Заңды тұлғалардың жалпы және арнайы заңды тұлғасы, заңды тұлғаны дараландыру: атауы, орналасқан жері, тауар белгісі және қызмет көрсету белгісі, тауар шығарылған жердің атауы.

Заңды тұлғалардың өкілдіктері мен филиалдары, еншілес және тәуелді заңды тұлғалар

Заңды тұлғалардың жіктелуі. коммерциялық ұйымдар және олардың түрлері. Шаруашылық серіктестіктер және Акционерлік қоғамдар. Өндірістік кооперативтер. Мемлекеттік кәсіпорындар.

Коммерциялық емес ұйымдар: жалпы сипаттамалары мен түрлері. Тұтыну кооперативтері. Қорлар. Мекемелер. Қоғамдық және діни бірлестіктер. Қазақстандағы дербес коммерциялық емес ұйымдар. Заңды тұлғалар бірлестіктері (қауымдастықтар мен одақтар).

Заңды тұлғалардың ұйымдық-құқықтық нысанына байланысты оларды құру тәсілдері мен тәртібі. Құрылтай құжаттары.

Жарғылық капитал және заңды тұлға құрылтайшыларының үлестері.

Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу: мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыратын органдар; мемлекеттік тіркеу тәртібі. Бизнес-сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімі. Мемлекеттік тіркеуден бас тарту негіздері.

Заңды тұлғалардың қызметін лицензиялау, лицензияланатын қызмет түрлері.

Заңды тұлғаларды тоқтату, заңды тұлғалардың қызметін тоқтату тәсілдері, заңды тұлғаларды қайта ұйымдастыру, қайта ұйымдастыру нысандары (түрлері). Өткізу актісі және бөлу балансы. Заңды тұлғаларды қайта құру кезіндегі құқықтық мирасқорлық. заңды тұлғаны қайта құру кезіндегі кредиторлар құқықтарының кепілдіктері. Заңды тұлғаны тарату. Тарату негіздері мен тәртібі. Тарату комиссиясының (таратушының) қызметі. Заңды тұлға таратылған кезде кредиторлардың талаптарын қанағаттандыру кезектілігі.

Заңды тұлғаны дәрменсіз (банкрот) деп тану. Заңды тұлғалардың банкроттығы туралы заңнама. банкроттық туралы түсінік және белгілер. Дәрменсіз (банкрот) деп таныла алмайтын заңды тұлғалар. Банкроттық туралы істерді қарау.

Банкроттық рәсімдері. Оңалту және конкурстық басқарушылар: құқықтары, міндеттері, жауапкершілігі. Сыртқы бақылау: енгізудің мақсаты,

тәртібі, мерзімі және салдары. Борышкердің төлем қабілеттілігін қалпына келтіру шаралары.

Конкурстық іс жүргізу: енгізудің мақсаты, тәртібі, мерзімі және салдары. Конкурстық масса. Кредиторлардың талаптарын қанағаттандыру кезектілігі. Жеңілдетілген банкроттық рәсімдері. Жоқ борышкердің банкроттығы. Заңды тұлғаны банкрот деп танудың салдары.

Тақырып 6. Азаматтық құқықтың объектілері

Азаматтық құқықтар объектілерінің түсінігі және түрлері. "Мүлік" санаты азаматтық құқықтардың объектісі ретінде. Азаматтық құқықтар объектісі ретінде ақпарат (оның ішінде коммерциялық және қызметтік құпия). Азаматтық құқық объектілері ретінде жұмыстар мен қызметтердің нәтижелері.

Материалдық емес игіліктер. Зияткерлік меншік.

Осы объектілердің айналым қабілеттілігіне байланысты азаматтық құқықтар объектілерінің түрлері. Заттардың түсінігі және заңды жіктелуі. Жеке анықталған және жалпы заттар. Тұтынылатын және тұтынылмайтын заттар. Адамның еңбегімен жасалған заттар және табиғи шыққан заттар. Жеке, отбасылық, үйде пайдалануға арналған заттар және кәсіпкерлік қызметте пайдалануға арналған заттар. Бөлінетін және бөлінбейтін заттар. Күрделі және қарапайым заттар. Негізгі зат және Керек-жарақ. Жемістер, өнімдер және кірістер. Жанды және жансыз заттар.

Жылжымайтын және жылжымалы мүлік. Жылжымайтын мүліктің түрлері және жылжымайтын мүліктің құқықтық режимінің ерекшеліктері. Жылжымайтын мүлікке құқықтар мен ауыртпалықтарды мемлекеттік тіркеу. Мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыратын органдар.

Ақша (валюта). Валюталық құндылықтар. Азаматтық құқықтардың объектілері ретінде бағалы қағаздар. Бағалы қағаздарды жіктеу. Бағалы қағаздар бойынша құқықтарды беру тәсілдері. Индоссамент, аваль.

Бағалы қағаздардың түрлері. Вексель, оның түрлері, вексель бойынша Төлем тәртібі. Вексельдердің наразылығы. Банктік депозит сертификаты. Облигация. Акция акцияларды жіктеу. Коносамент. Қос қойма куәлігі және қарапайым қойма куәлігі. Опция. Ипотекалық бағалы қағаздар.

Материалдық емес игіліктер ұғымы, белгілері және түрлері. Материалдық емес игіліктерді қорғау.

Ар-намысын, қадір-қасиетін, іскерлік беделін қорғау ерекшеліктері. Моральдық зиян түсінігі. Моральдық зиянды өтеу принциптері.

Тақырып 7. Мәмілелер

Мәмілелер ұғымы. Мәміленің, Шарттың, міндеттеменің арақатынасы.

Мәмілелер түрлері. Біржақты мәмілелер. Екіжақты және көпжақты мәмілелер (шарттар). Нақты, консенсуалды, мерзімді, мерзімсіз, шартты және шартсыз, өтеулі және өтеусіз, сенімгерлік мәмілелер. Биржалық мәміленің ерекшеліктері.

Мәмілелердің жарамдылық шарттары. Мәмілеге қатысушылардың әрекет қабілеттілігі. Мәміле нысанын сақтау. Мәміле мазмұнының заңдылығы. Мәміле жасау кезіндегі ішкі ерік пен сыртқы ерік-жігердің бірлігі.

Мәмілелер нысаны. Ауызша жасалатын мәмілелер. Қарапайым жазбаша түрде жасалатын мәмілелер. Мәміленің қарапайым жазбаша нысанын сақтамау салдары. Заңға сәйкес міндетті нотариаттық нысанды талап ететін мәмілелер. Мәміленің нотариаттық нысанын сақтамау салдары. Мәмілелерді мемлекеттік тіркеу және мәмілені тіркеу туралы Заңның талаптарын сақтамау салдары.

Мәміленің жарамсыздығы: түсінігі және заңды салдары. Жарамсыз мәмілелер түрлері. Мәміленің бір бөлігі жарамсыздығының салдары. Жарамсыз мәмілелер бойынша талап қою мерзімі.

Жалған және жалған мәмілелер. Заңды тұлғалардың құқықтық қабілеттілігінен тыс және мәміле жасау өкілеттіктерін шектеуден тыс мәмілелер. 14 жастан 18 жасқа дейінгі кәмелетке толмағандар мен қабілеті шектеулі адамдардың мәмілелері. алдау әсерінен жасалған мәмілелер. Алдау, зорлық-зомбылық, қауіп-қатер, жалған мәмілелер әсерінен жасалған мәмілелер. Құқық тәртібі мен имандылық негіздеріне қайшы келетін мәмілелер және заңға немесе өзге де құқықтық актілерге сәйкес келмейтін мәмілелер.

Тақырып 8. Өкілдік және сенімхат

Өкілдіктің түсінігі, мәні және қолданылу аясы. Өкілдік түрлері. Өкілдері болып табылмайтын адамдар. Заңды өкілдіктің ерекшеліктері. Шарттық (ерікті) өкілдік. Коммерциялық өкілдік. Өкілеттік және оны бекіту әдістері. Өкілеттігін асыра пайдаланып не уәкілеттігі жоқ адамның мәміле жасау салдары.

Сенімхат: түсінігі, түрлері және қолданылу мерзімі. Сенімхат нысаны. Міндетті нотариаттық нысанды талап ететін сенімхаттар және Нотариат куәландырғанға теңестірілетін сенімхаттар. Заңды тұлғаның атынан берілетін сенімхаттың нысаны. Сенім ауысуы. Сенімхаттың тоқтатылуы және оны тоқтатудың салдары.

Тақырып 9. Азаматтық құқықтағы мерзімдер

Азаматтық құқықтағы мерзімдердің түсінігі, мағынасы және заңды табиғаты. Мерзім түрлері және олардың заңды мәні. Азаматтық құқықтарды жүзеге асыру және міндеттерді орындау мерзімдері. Пресекательные мерзімдері. Шағым, кепілдік мерзімі және қызмет мерзімі (жарамдылық). Сатып алу мерзімі және оның ескіру мерзімімен арақатынасы.

Мерзімдерді анықтау, оларды есептеу тәртібі.

Азаматтық құқықтарды қорғау мерзімдері. Ескіру ұғымы мен мағынасы. Ескіру ережелерін қолдану. Ескіру мерзімінің түрлері: жалпы және арнайы. Талап қою мерзімі қолданылмайтын талаптар. Талап қою мерзімінің басталуы. Талап қою мерзімін тоқтата тұру. Талап қою мерзімін тоқтататын мән-жайлар. Талап қою мерзімін тоқтата тұру мерзімін есептеу тәртібі. Талап қою мерзімінің өтуі. Талап қою мерзімдерін қалпына келтіру. Талап қою мерзімін қалпына келтіру жөнінде назарға алынатын мән-жайлар. Талап қою мерзімінің өтуінің салдары талап қою мерзімінің қосымша талаптарға қолданылуы.

Тақырып 10. Меншік құқығы

Меншік экономикалық категория ретінде. Меншік құқығы ұғымы субъективті Азаматтық құқық ретінде. Меншік иесінің өкілеттіктері, олардың мазмұны, жүзеге асыру және қорғау шектері. Меншік иесінің ауыртпалықтары. Меншік құқығының мерзімсіздігі.

Қазақстан Республикасының Конституциясы бойынша меншік нысандары. Жеке меншік құқығы. Мемлекеттік меншік объектілерін жекешелендіру. Мемлекеттік меншік құқығы. Республикалық және коммуналдық меншік.

Меншік құқығының объектілері мен субъектілері. Азаматтық құқықтың әртүрлі субъектілерінің меншік құқығының ерекшеліктері.

Меншік құқығына ие болу. Меншік құқығының пайда болуының бастапқы әдістері. Дайындау повой заттар. Құқығын сатып алу өз бетімен салынған құрылысқа меншік. Қайта өңдеу. Заттарды жинау үшін көпшілікке қол жетімді мүлікті меншікке айналдыру. Олжаға меншік құқығын алу шарттары. Көмбе. Қараусыз немесе қаңғып жүрген малға немесе басқа Үй жануарларына меншік құқығын сатып алу.

Иесі жоқ жылжымайтын заттарға меншік құқығын сатып алу. Тасталған жылжымалы заттарға меншік құқығын сатып алу. 1 Приобретательная ескіруі.

Жемістер мен кірістерге меншік құқығы. Пәтер, гараж үшін жарналарды толық төлеу.

Меншік құқығының туындауының туынды тәсілдері. Шарт бойынша сатып алушыда меншік құқығының пайда болу сәті. Заттарды беру. Мүліктің кездейсоқ жойылу немесе бүліну қаупі.

Меншік құқығын тоқтату негіздері. Меншік құқығын ерікті және мәжбүрлеп тоқтату. Меншік иесінің қалауы бойынша меншік құқығының тоқтатылуы. Меншік құқығынан бас тарту. Заттың жойылуына немесе жойылуына байланысты меншік құқығының тоқтатылуы. Меншік иесінен өзіне тиесілі мүлікті мәжбүрлеп алып қою.

Күтімсіз мәдени құндылықтарды сатып алу. Меншік иесінің міндеттемелері бойынша мүліктен өндіріп алу. Заңға сәйкес осы адамға тиесілі болмайтын мүлікті иеліктен шығару. Жер учаскесін алып қоюға байланысты жылжымайтын мүлікті иеліктен шығару. Реквизициялау және тәркілеу. Ұлттандыру. Үлестік меншікке қатысушыға оған тиесілі ортақ мүліктің бір бөлігінің орнына өтемақы төлеу. Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскесін сатып алу.

Меншік құқығын мәжбүрлеп тоқтатудың басқа тәсілдері.

Тұрғын үй-жайға меншік құқығы және басқа да заттық құқықтар. Тұрғын үй иесінің отбасы мүшелерінің тұрғын үйді пайдалану құқығы. Жер учаскесі меншік құқығының объектісі ретінде.

Тақырып 11. Міндеттеме. Міндеттеме тараптары

Міндеттеме құқығы ұғымы және жүйесі.

Міндеттеменің түсінігі мен мазмұны, оның басқа мүліктік қатынастардан айырмашылығы.

Тақырып 12. Міндеттемені орындау және қамтамасыз ету

Міндеттемелерді орындау түсінігі және принциптері. Міндеттемені орындаудан біржақты бас тартуға және міндеттеме шарттарын біржақты өзгертуге жол бермеу.

Тиісті борышкердің тиісті кредиторға міндеттемені орындауы. Борышкер үшін міндеттемені үшінші тұлғаның орындауы. Ортақ және үлестік міндеттемелерді орындау ерекшеліктері.

Міндеттемені толық көлемде орындау. Міндеттемені бөліп-бөліп орындау ережесі.

Міндеттемені орындау мерзімі. Міндеттемені орындау үшін мерзім және осы мерзімді айқындауға мүмкіндік беретін шарттар болмаған кезде оны орындау тәртібі. Міндеттемелерді мерзімінен бұрын орындау. Міндеттемені мерзімінде орындамаудың салдары.

Міндеттемені орындау орны. Ақшалай міндеттемелерді орындау ерекшеліктері.

Міндеттемені орындау тәсілі. Міндеттемені заттай орындау. Міндеттемелерді қарсы орындау.

Міндеттемені орындау мерзімін кешіктірудің салдары.

Міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету түсінігі және тәсілдері. Міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету тәсілдерінің акцессорлық сипаты.

Айып төлеу ұғымы және түрлері. Тұрақсыздық айыбы туралы келісімнің нысаны және оны сақтамау салдары. Шығындар мен тұрақсыздық айыбының арақатынасы.

Депозит, оның аванстан айырмашылығы. Кепілпұлмен қамтамасыз етілген міндеттемені тоқтатудың және орындамаудың салдары.

Борышкердің мүлкін ұстап қалу.

Кепілдік міндеттемелерді қамтамасыз ету тәсілі ретінде. Кепілгердің жауапкершілігі.

Кепілгерлік. Кепілгерліктің пайда болу негізі. Кепілгерлікті тоқтату.

Кепілдік жарна.

Кепілге. Кепіл ұғымы және оның пайда болу негіздері. Кепіл түрлері. Қайта кепіл. Кепілдік міндеттеменің мазмұны. Кепілге салынған мүліктен ақы өндіріп алудың негіздері мен тәртібі. Кепілге салынған мүлікті өткізу тәртібі. Кепілді тоқтату негіздері.

Айналымдағы тауарларды кепілге салу. Ломбардта заттарды кепілге салу. Ипотека. Ипотека ұғымы және мәні. Ипотека заты бола алмайтын мүлік. Ипотека туралы шартты мемлекеттік тіркеу. Тұрғын үйлер мен пәтерлер ипотекасының ерекшеліктері.

Тақырып 13. Міндеттемені тоқтату

Міндеттемелерді тоқтату негіздері (тәсілдері). Міндеттемені тоқтату әдісі ретінде тиісті орындау. Міндеттеменің орындалуын куәландыру.

Міндеттеме тараптарының бірінің талабы бойынша міндеттеменің тоқтатылуы. Міндеттемелерді тиісінше орындаумен тоқтату. Бас тарту тәлемі. Кредитор мен борышкердің бір адамға сәйкес келуі. Үлкен жаңалық. Қарызды кешіру. Қарсы біртекті талапты есепке алу арқылы міндеттеменің тоқтатылуы. Есепке алуға жол бермеу жағдайлары.

Міндеттемелерді орындаудың мүмкін болмауымен тоқтату. Міндеттемелерді тоқтату. Мемлекеттік органның актісін қалпына келтіру, азаматтың қайтыс болуымен міндеттемелерді тоқтатудың, тоқтатудың салдары. Заңды тұлға таратылған кезде міндеттемелердің тоқтатылуы. Міндеттемені тоқтатудың басқа тәсілдері.

Тақырып 14. Міндеттемені бұзғаны үшін азаматтық-құқықтық жауапкершілік

Азаматтық-құқықтық жауапкершілік түсінігі және функциялары. Азаматтық-құқықтық жауапкершілік, санкциялар мен құқық бұзушыға жедел ықпал ету шараларының арақатынасы. Азаматтық-құқықтық жауапкершілік нысандары. Азаматтық-құқықтық жауапкершіліктің түрлері: шарттық және шарттан тыс, үлестік және ортақ, негізгі және субсидиарлық, толық және шектеулі, аралас жауапкершілік, регресс тәртібімен жауапкершілік.

Азаматтық-құқықтық жауапкершіліктің шарттары (негіздері). Құқыққа қарсы мінез-құлық. Зиян келтіру. Заңсыз мінез-құлық пен зиян келтіру арасындағы себептік байланыс. Шарап. Азаматтық құқықтағы кінәнің ерекшеліктері. Кінәға қарамастан жауапкершілік негіздері. Кәсіпкерлік қызмет саласындағы жауапкершіліктің ерекшеліктері. Жауапкершілікті болдырмайтын жағдайлар. Іс және еңсерілмейтін күш.

Борышкердің мерзімін өткізіп алу салдары және кредитордың мерзімін өткізіп алу салдары.

Моральдық зиян. Моральдық зиянның ақшалай өтемақысы.

Ақшалай міндеттемені орындамағаны үшін жауапкершілік ерекшеліктері. Басқаның ақшасын заңсыз пайдаланғаны үшін пайыздың заңдық сипаты (ҚР АҚ 353-б.).

Тақырып 15. Шарт туралы жалпы ережелер

Шарттың түсінігі мен мағынасы. Қазақстанда нарықтық қатынастарды қалыптастырудағы Шарттың рөлі. "Шарт", "мәміле", "міндеттеме" ұғымдарының арақатынасы. Келісім бостандығы принципі және оны шектеу. Шарттардың түрлері. Жария шарт. Қосылу шарты. Алдын ала келісім-шарт. Шартқа қатысушылардың пайдасына жасалған шарттар және үшінші тұлғалардың пайдасына жасалған шарттар. біржақты және өзара шарттар. Өтеулі және өтеусіз шарттар. Шартты түсіндіру.

Шарттың мазмұны. Шарттың талаптары. Шарттың маңызды талаптарының заңды мәні. Шарттың әдеттегі, кездейсоқ және болжамды шарттары. Шарт нысаны. Ауызша, нақты әрекеттер арқылы және үнсіздік арқылы жасалған шарттар. Қарапайым жазбаша нысанда жасалатын шарттар

және нотариаттық нысанды талап ететін шарттар. Заңда талап етілетін шарт нысанын сақтамаудың салдары. Шарттарды мемлекеттік тіркеу және мемлекеттік тіркеу туралы талаптарды сақтамау салдары.

Келісім-шарттар жасасу. Шарт жасасу кезеңдері. Офертаға және акцептке қойылатын талаптар. Жария оферта. Шарт жасасу сәті. Шарт жасасу орны, оның заңды мәні. Шарт жасасу жағдайлары мен тәртібі міндетті түрде. Саудасаттықта шарт жасасу ерекшеліктері. Шарт жасасу алдындағы даулар.

Шартты өзгерту және бұзу. Шарттың қолданылу кезеңінде оны өзгерту және бұзу негіздері. Шартты біржақты өзгерту және тоқтату. Жағдайлардың айтарлықтай өзгеруіне байланысты шартты өзгерту және бұзу ерекшеліктері. Шартты өзгерту мен тоқтатудың тәртібі мен салдары.

«ҚР Азаматтық құқық» пәні бойынша сұрақтар (жалпы бөлім)

1. Азаматтық құқық ұғымы, нысанасы және әдісі
2. Қазіргі заманның негізгі азаматтық-құқықтық жүйелері
3. Азаматтық құқықтың принциптері мен көздері
4. Азаматтық құқықтық қатынастар
5. Азаматтар азаматтық құқық субъектілері ретінде
6. Азаматтық құқық субъектілері ретінде заңды тұлғалар
7. Заңды тұлғаларды құру және тоқтату тәртібі
8. Заңды тұлғаларды жіктеу
9. Мемлекет және әкімшілік-аумақтық бірліктер азаматтық құқық субъектілері ретінде
10. Азаматтық құқықтық қатынастар объектілерінің ұғымы және түрлері (жіктелуі)
11. Азаматтық құқықтық қатынастардың туындауының, өзгеруінің және тоқтатылуының негіздері
12. Мәмілелер ұғымы, нысандары мен түрлері, олардың жарамдылық шарттары
13. Өкілдік және сенімхат
14. Азаматтық құқықтарды жүзеге асыру және қорғау және міндеттерді орындау мерзімдері. Азаматтық құқықтарды қорғау
15. Заттық құқықтар ұғымы, белгілері және түрлері
16. Меншік құқығы ұғымы және оның мазмұны
17. Меншік құқығының нысандары мен түрлері
18. Меншік құқығын сатып алу және тоқтату негіздері
19. Меншік құқығын және өзге де құқықтарды қорғау
20. Міндеттемелер ұғымы мен түрлері
21. Міндеттемелерді орындаудың принциптері мен тәсілдері
22. Міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету
23. Міндеттемелерді бұзғаны үшін жауапкершілік
24. Азаматтық-құқықтық шарттар ұғымы және оларды жіктеу
25. Шарттың мазмұны, оны жасасу және тоқтату тәртібі

Негізгі әдебиет:

1. Басин Ю.Г. Избранные труды по гражданскому праву. –Алматы: АЮ-ВШП «Әділет», НИИ частного права КазГЮУ, 2003. -734 с.
2. Жайлин Ғ.А. Азаматтық құқық. Ерекше бөлім. Оқулық. 1,2 том. – Алматы: «NURPRESS» баспасы, 2012. -296 б.
3. Қыстаубай Ө.С. Азаматтық құқық. - Алматы: «Асыл мұра», 2016. -356 б.
4. Гражданское право. Том I. Общая часть. Учебник для вузов (академический курс). / Отв. ред. М.К. Сулейменов. –Алматы, 2013. –776 с.
5. Гражданское право. Том II. Вещное право. Обязательственное право. Учебник для вузов (академический курс). / Отв. ред. М.К. Сулейменов. – Алматы 2013. –488 с.

Қосымша әдебиет:

1. Жайлин Ғ.А. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы. Оқулық. Ерекше бөлім. – Алматы: Заң әдебиеті, 2006. – 378 бет.
2. Азаматтық құқық. Т 1. Оқу орындары үшін арналған оқулық / Ред. М.К. Сулейменов., Ю.Г. Басин. – Алматы, 2006.
3. Лепесова А. К. Қазақстан Республикасының азаматтық құқығы: Алматы: ЖШС РПБК «Дәуір», 2016 . – 232 бет
4. Гражданское право. Т. 2. Вещное право. Обязательственное право: Учебник для вузов (академический курс). Отв. ред.: М.К. Сулейменов. Алматы: Зангер, 2013.- 488 с.
5. . ҚРАзаматтық құқығы. Ерекше бөлім. Сызба альбом / Б.Х. Құрманғалиева. - Қостанай: ҚРІМ Ш. Қабылбаев атындағы Қостанай академиясы, 2015. – 52 б.

Нормативтік-құқықтық актілер:

1. ҚР Азаматтық кодексі. Жалпы бөлім, 1994 жылы 27 желтоқсан «Әділет» АҚЖ <<http://adilet.zan.kz/kaz/docs/K940001000>>
2. Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі 2015 жылғы 29 қазан «Әділет» АҚЖ <<http://adilet.zan.kz/kaz/docs/K1500000375>>
3. Шаруашылық серіктестіктері туралы Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 2 мамырдағы заңы «Әділет» АҚЖ <<http://adilet.zan.kz/kaz/docs/U950002255>>
4. Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 22 сәуірдегі Заңы. «Әділет» АҚЖ <<http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z980000220>>

5. Акционерлік қоғамдар туралы Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 13 мамырдағы Заңы. «Әділет» АҚЖ
<<http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z030000415>>

6. Коммерциялық емес ұйымдар туралы Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 қаңтардағы Заңы. «Әділет» АҚЖ
<<http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z010000142>>

Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы (ерекше бөлім) пәні бойынша бағдарлама

Тақырып 1: Сатып алу-сату шарты және оның түрлері

Сатып алу-сату шартының түсінігі және заңды сипаттамасы. Сатып алу-сату шартының түрлері. Тараптар, сатып алу-сату шартының мәні мен маңызды талаптары.

Сатып алу-сату шартының нысаны. Сатып алушыда меншік құқығының пайда болуы. Тауардың кездейсоқ жойылу немесе бүліну қаупінің ауысуы.

Қызмет мерзімі, жарамдылық мерзімі, кепілдік мерзімі.

Үшінші тұлғалардың құқықтарымен ауыртпалық салынған тауарларды сатып алу-сату.

Сатушы мен сатып алушының жалпы құқықтары мен міндеттері. Сатып алушының тауар туралы ақпараты. Сатып алу - сату шарты тараптарының азаматтық-құқықтық жауапкершілігі.

Жылжымайтын мүлікті сатып алу-сату және Кәсіпорынды сату шарттарының ерекшеліктері.

Бөлшек сауда шарты: түсінігі, ерекшеліктері. Қолданылу аясы, Шарттың түрлері. Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы заңнама. Бөлшектеп сатып алу-сату шартын жасасу нысаны мен ерекшеліктері. Жария оферта. Тауарларды сатудың қашықтан тәсілі. Сатушының шарт бойынша міндеттері. Сатып алушының құқықтары. Бөлшектеп сатып алу-сату шарты бойынша жауапкершілік ерекшеліктері.

Тақырып 2: Сыйға тарту

Сыйға тарту шартының ұғымы, нысанасы, оның субъектілік құрамы және өзіне тән белгілері. Сыйға тарту шартының нақты және консенсуалды құрылысы. Сыйға тартуды ресімдеу. Құқықтық қатынастарға қатысушылардың құқықтары мен міндеттері. Сыйға тартуға тыйым салу және шектеу, сыйға тартудың күшін жою.

Қайырымдылық. Демеушілік.

Тақырып 3. Рента

Жалдау шартының түсінігі, заңды сипаттамасы және түрлері. Жалдау шартының субъектілік құрамы мен мәні. Рента алушының құқықтары. Рента төлеушінің міндеттері. Рента шартының нысаны және оны жасасу тәртібі. Ренталық төлемдер, оларды жүзеге асыру нысандары.

Тұрақты жалдау шартының түсінігі және оның ерекшеліктері. Рента алушы рентаны сатып алуды талап етуге құқылы жағдайлар.

Өмір бойы жалдау шарты және оның ерекшеліктері. Рента төлеуші рента төлеу жөніндегі өз міндеттемелерін елеулі түрде бұзған жағдайда рента алушы қоюға құқылы талаптар.

Өмір бойы асырауда ұстау шарты және оның ерекшеліктері. Рента шарттары бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершіліктің ерекшеліктері.

Тақырып 4. Мүлікті жалдау (аренда)

Мүлікті уақытша иеленуге және/немесе пайдалануға беру жөніндегі міндеттемелер ұғымы және олардың туындау негіздері.

Жалдау (мүліктік жалдау) шартының түсінігі. Жалдау бойынша шарттық міндеттемелердің жүйесі мен түрлері. Жалдау шартының субъектілік құрамы мен мәні. Субаренда. Жалдау шартының нысаны мен талаптары. Жалдау шартын жасасу тәртібі. Жалдау ақысының ерекшеліктері. Жалдау шартының мерзімі. Тараптардың құқықтары мен міндеттері. Жалға алынған мүлікті ұстау бойынша жалдау шарты тараптарының міндеттерін бөлу. Жалға алынған мүлікті жақсарту тағдыры. Жалдау шарты бойынша тараптардың жауапкершілігі. Жалдау шартының жекелеген түрлері. Жалға беру шарты: жалға беру шарты тараптарының субъективті құрамының, жалдау объектілерінің, құқықтары мен міндеттерінің түсінігі, ерекшелігі. Жалдау шартының жария сипаты. Көлік құралын жалдау шарты: түсінігі, құқықтық табиғаты. Жалдау шартының нысаны. Көлік құралын экипажымен және экипажсыз жалға алу.

Гимараттарды, құрылыстарды және кәсіпорынды жалдаудың ерекшеліктері.

Тақырып 5. Мердігерлік шарты

Жұмысты орындау міндеттемелерінің түсінігі және олардың туындау негіздері. Құрылыс шарты: түсінігі, азаматтық айналымдағы мәні, құрылыс салу шартының құқықтық сипаттамасы және түрлері. Еңбек шартының пәндік құрамы, нысаны және нысаны. Бас мердігер және қосалқы мердігер. Жұмыс шартын байланысты шарттардан бөлу. Еңбек шартының негізгі шарттары. Жұмыс шартының тараптары арасында тәуекелдерді бөлу. Басталу және аяқталу күндері, аралық бақылау. Жұмыстың бағасы. Бағалау және оның түрлері. Мердігер мен тапсырыс берушінің құқықтары мен міндеттері. Жұмыстың сапасы мен сапасын қамтамасыз ету.

Мердігер мен тапсырыс берушінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі. Келісімшарт мемлекет мұқтажы үшін жұмыс істейді.

Шаруашылық шарты: түсінігі, пәндік құрамының ерекшеліктері, құқықтық реттеу пәні және қайнар көздері. Келісімге қатысушылардың

құқықтары, міндеттері және жауапкершілігі. Тапсырыс берушінің жұмыс нәтижесін алуға келмеуінің салдары. Тұрмыстық шарт бойынша жұмысты тиісінше орындамаған немесе орындамаған жағдайда тапсырыс берушінің құқықтары.

Құрылыс шартының түсінігі және құқықтық сипаттамасы. Құрылыс шартының пәндік құрылымы және пәні. Шарттың нысаны және оған міндетті қосымшалар. Шарт жасасу тәртібі, шарттың маңызды шарттары. Жұмыстың мерзімі және жұмыстың бағасы. Тапсырыс беруші мен мердігердің құқықтары мен міндеттері. Құрылыс шартын орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін азаматтық-құқықтық жауапкершілік. Құрылыс шартын өзгерту және бұзу.

Жобалау-іздігіру жұмыстарын орындауға шарт: пәндік құрамның ерекшеліктері және шарттың нысанасы. Шарттың нысаны мен шарттары. Шарт жасасу тәртібі. Жобалау-іздігіру жұмыстарын орындауға келісім-шарт тараптарының құқықтары, міндеттері және жауапкершілігі.

Тақырып 6. Тасымалдау шарты

Тасымалдау туралы жалпы ережелер, экономиканы дамыту үшін тасымалдаудың маңызы. Қазақстан Республикасында жүктер мен жолаушыларды тасымалдауды реттейтін көлік заңнамасы. Тасымалдау түрлері және тасымалдау шартының түрлері.

Жүктерді тасымалдау шарты: түсінігі, құқықтық табиғаты және сипаттамасы.

Жүктерді тасымалдауды қамтамасыз ету бойынша жұмыстарды ұйымдастыру туралы келісімдер.

Көлік құжаттамасы және оның функциялары. Жүктерді тасымалдау шарты тараптарының құқықтары мен міндеттері. Коммерциялық акт. Теңіз наразылығы. Жүктерді тасымалдау шарты бойынша міндеттемелерді бұзғаны үшін жауапкершілік.

Жолаушылар мен багажды тасымалдау шарты: түсінігі, құқықтық табиғаты және құқықтық реттеу көздері. Шарт жасасу тәртібі. Тасымалдаушы мен жолаушының құқықтары мен міндеттері. Жолаушыларды тасымалдау шарты бойынша міндеттемелерді тиісінше орындамағаны үшін жауапкершілік.

Тасымалдау бойынша талаптар мен талаптар. Тасымалдау шартынан талап қоюдың ескіру мерзімі.

Көлік экспедициясы. Үшінші тұлғаның экспедитордың міндеттерін орындауы. Шарт бойынша экспедитордың жауапкершілігі. Тараптардың көлік экспедициясы шартын орындаудан біржақты бас тартуының негіздері мен салдары.

Тақырып 7. Сақтау шарты

Сақтау шарты: түсінігі және құқықтық сипаттамасы. Сақтау шартының пәндік құрамы. Сақтау шартының тақырыбы. Шарт жасау нысаны мен тәртібі. Сақтау шартының мазмұны. Кастодиан мен салымшының құқықтары мен

міндеттері. Сақтау шартын орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін тараптардың жауапкершілігі.

Сақтаудың бөлек түрлері. Анонимді сақтау (тұрақты емес сақтау). Қойма сақтау шарты: түсінігі, құқықтық табиғаты, ерекшеліктері. Қойма құжаттарының түрлері. Міндеттемелерді тиісінше орындамағаны үшін қойманың жауапкершілігі.

Ломбардтағы сақтау шарты: түсінігі, құқықтық табиғаты, пәндік құрамы мен пәнінің ерекшеліктері. Ашық аукционда сақтауға қойылған затты сату ережелері мен салдары.

Ұйымдардың гардеробтарындағы заттарды сақтау шарты және оның ерекшеліктері. Банкте құндылықтарды сақтау шарты, оның ерекшеліктері мен сорттары. Қонақ үйдегі заттарды сақтау және оның ерекшеліктері. Көлік ұйымдарының қоғамдық шкафтарында заттарды сақтау. Даудың (секвестрдің) нысанасы болып табылатын заттарды сақтау ерекшеліктері. Басқа арнайы сақтау түрлері.

Тақырып 8. Несие шарты

Несие шарты: экономикалық табиғаты, түсінігі және құқықтық сипаттамасы. Несие шартының нысаны және оны сақтамаудың салдары. Несие шарты бойынша пайыздар. Несие берушінің құқықтары мен қарыз алушының міндеттері. Қарыз алушының несие шартын бұзуының салдары. Мақсатты несие. Қарыздың борыштық міндеттемеге айналуы. Несие шарты несиелік келісімнің бір түрі ретінде.

Вексель несиелік қатынастарды реттеу құралы ретінде. Облигация. Мемлекеттік қарыз шарты.

Тақырып 9. Сақтандыру шарты

Сақтандыру түсінігі және сақтандыру қызметі. Сақтандыру құқықтық қатынасының субъектілері. Сақтандырудың негізгі түсініктері. Сақтандыру құқықтық қатынасының пайда болу негіздері. Сақтандыру шарты, оның тараптары, объектілері және маңызды шарттары. Сақтандыру шартының нысаны. Сақтандыру полисі. Сақтандыру шартының мазмұны. Сақтандырушының және сақтанушының құқықтары мен міндеттері. Сақтандыру төлемінің мөлшерін анықтау ережелері. Сурогация. Шарттың талаптарын өзгерту және оны тоқтату. Сақтанушы немесе сақтандырушы қайтыс болған (таратылған) жағдайда шартты бұзудың салдары.

Сақтандырудың түрлері мен нысандары. Ерікті және міндетті сақтандыру. Мүлікті сақтандыру шарты. Басқа адамдардың өміріне, денсаулығына немесе мүлкіне зиян келтіруден және оның белгілерінен туындайтын міндеттемелер бойынша жауапкершілік тәуекелін сақтандыру. Шарт бойынша жауапкершілікті сақтандырудың ерекшеліктері (шарттық жауапкершілік). Кәсіпкерлік тәуекелді сақтандыру. Жеке сақтандыру шартының түсінігі және ерекшеліктері. Тәуекелді және жинақтаушы жеке сақтандыру шарттары. Бірлескен сақтандыру. Қайта сақтандыру. Өзара сақтандыру.

Тақырып 10. Тапсырыс шарты

Тапсырма шартының түсінігі және құқықтық сипаттамасы. Тапсырыс шартының тараптары. Тапсырыс шартының мәні. Тапсырыс шартының нысаны. Келісімшарт мерзімі. Адвокат пен сенім білдірушінің құқықтары мен міндеттері. Сенімхатшының бұйрықты орындауды басқа тұлғаға (орынбасарға) беруінің негіздері мен тәртібі. Тапсырыс шарты бойынша сыйақы. Бұйрық шартының бұзылуы және оның салдары. Тапсырыс шартының тиісінше орындалуы үшін тараптардың жауапкершілігі.

Тақырып 11. Комиссия шарты

Комиссия шартының түсінігі, оның комиссиялық шарттан бөлінуі. Комиссия шартының тараптары. Комиссия шартының мәні мен шарттары. Комиссия шартының нысаны. Комиссиялық сыйақы. Комиссионер мен комитенттің құқықтары мен міндеттері. Қосалқы комиссия келісімі. Комиссионердің есебі. Комиссионердің жүк жөнелтушіге мәмілені үшінші тұлғаның орындауына кепілдігі (del credere). Комиссия шартын бұзудың негіздері. Комиссия шарты бойынша тараптардың жауапкершілігі.

Тақырып 12. Кешенді кәсіпкерлік лицензия (франчайзинг) шарты

Кешенді кәсіпкерлік лицензия шартының (франчайзинг) түсінігі және құқықтық сипаттамасы. Шарттың субъектісі және тараптары. Шартты тіркеу. Лицензиар мен лицензиаттың құқықтары мен міндеттері. Шарт тараптарының құқықтарын шектеу. Тараптардың жауапкершілігі. Кешенді кәсіпкерлік лицензия шартын (франчайзинг) бұзудың негіздері, тәртібі және құқықтық салдары.

Тақырып 13. Зияннан туындайтын міндеттемелер (зақым келтіру жауапкершілігі)

Деликт ұғымы. Шарттан тыс жауапкершіліктің жалпы шарттары.

Қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында зиян келтірудің салдары. Заңды тұлғаның немесе азаматтың оның қызметкерлері келтірген зиян үшін жауапкершілігі. Мемлекеттік органдардың, жергілікті өзін-өзі басқару органдарының, сондай-ақ олардың лауазымды адамдарының келтірген зияны үшін жауапкершілік. Анықтау, алдын ала тергеу, прокуратура және сот органдарының заңсыз әрекеттерімен келтірілген зиян үшін жауапкершілік.

Кәмелетке толмағандар, кәмелетке толмағандар, әрекет қабілеттілігі шектеулі адамдар және әрекетке қабілетсіз адамдар келтірген зиян үшін жауапкершілік. Қауіптің жоғарылау көзінен келтірілген зиян үшін жауапкершілік. Азаматтың өміріне немесе денсаулығына келтірілген зиянды өтеу. Асыраушысының қайтыс болуы салдарынан зиян шеккен адамдарға келтірілген зиянды өтеу. Шығындар үшін төлемдер. Өтемақы мөлшерінің өзгеруі.

Заңды тұлғаның қызметі тоқтатылған жағдайда келтірілген зиянды өтеу. Тауарлардың, жұмыстардың немесе қызметтердің ақаулары нәтижесінде келтірілген зиянды өтеу. Моральдық зиянды өтеу: негіздері, мөлшері және

әдісі. Негізсіз баюдан туындайтын міндеттемелер. Негізсіз баюдан туындайтын міндеттемелердің түсінігі және құқықтық сипаттамасы. Шартты міндеттемелердің түрлері. Негізсіз баюды қайтару міндетін орындау. Қайтаруға жататын мүлікке алынбаған кірістер мен жұмсалған шығындарды өтеу. Негізсіз баю, қайтарымсыз.

Тақырып 14. Зияткерлік меншік құқығы

Интеллектуалдық шығармашылық іс-әрекет түсінігі, интеллектуалдық шығармашылық іс-әрекет нәтижесінің түрлері, олардың ерекшеліктері. Зияткерлік меншік құқығы саласындағы қатынастарды құқықтық реттеудегі халықаралық конвенциялар мен келісімдердің маңызы.

Зияткерлік меншік құқығының түсінігі. Зияткерлік шығармашылық қызмет нәтижелеріне айрықша құқықтар саласындағы қатынастарды реттейтін азаматтық құқық институттары.

Лицензиялық келісім. Жұмыстарды пайдалану. Авторлық шарт, оның түсінігі және түрлері. Тараптардың құқықтары мен міндеттері.

Заңды мекеме ретінде авторлық құқық. Авторлық құқық қатынасы: объектілер, субъектілер, мазмұн. Сервис жұмыс істейді.

Авторлардың авторлық, жеке және мүліктік құқықтарының пайда болу сәті. Авторлық құқықтың ерекше сипаты. Авторлық келісімдер: түсінігі, түрлері, мәні, мазмұны.

Әдебиет және өнер туындыларын орындаушылардың сабақтас құқықтары. Авторлық және сабақтас құқықтарды қорғау.

Патент құқығы құқықтық институт ретінде. Патенттік заңнама. Патенттік қатынастардың объектілері. Өнертабыстың, пайдалы модельдің, өнеркәсіптік үлгінің түсінігі, патентке қабілеттілік шарттары. Нәтижелерді патенттеу тәртібі. Өнертабыс, пайдалы модель, өнеркәсіптік үлгі авторының құқықтары. Патент иеленушінің айрықша құқықтары. Лицензиялық келісімдер патенттелген өнеркәсіптік меншік объектілерін заңды пайдаланудың негізі ретінде. Алдын ала пайдалану құқығы. Шетелде өнертабыстарды, пайдалы модельдерді, өнеркәсіптік үлгілерді патенттеу. Авторлар мен патент иелерінің құқықтарын қорғау.

Селекциялық жетістіктерді құқықтық қорғау.

Фирма атауының түсінігі және құқықтық қорғалуы. Тауар таңбасын, қызмет көрсету белгісін және тауар шығарылған жердің атауын құқықтық қорғау. Тауар белгісіне және қызмет көрсету белгісіне құқықтарды беру. Тауар белгісіне, қызмет көрсету белгісіне және тауар шығарылған жердің атауына құқықтарды қорғау.

Тақырып 15. Мұрагерлік құқық

Мұрагерлік ұғымы және мәні. Мұрагерлік заңнаманың дамуы. Мұрагерлік негіздер. Мұраның ашылуы. Тұқым қуалайтын құқықтық қатынастардың субъектілері. Мұраның құрамы.

Өсиет бойынша мұрагерлік. Өсиеттің түсінігі және мазмұны. Өсиет мұрагерлері. Өсиеттік бейімділіктер.

Заң бойынша мұрагерлік. Заңды мұрагерлер. Оларды мұрагерлікке шақыру тәртібі.

Мұраны қабылдау және мұраны қабылдамау. Мұрагерлік құқықтарды тіркеу.

Мұрагерлер арасындағы мүлікті бөлу. Мүліктің жекелеген түрлерінің мұрагерлік ерекшеліктері. Мұра қалдырушының міндеттері бойынша мұрагерлердің жауапкершілігі.

«ҚР Азаматтық құқық» пәні бойынша сұрақтар (ерекше бөлім)

1. Мүлікті меншікке беру жөніндегі шарттар (шаруашылық жүргізу, жедел басқару).

2. Сатып алу-сату шарты және оның түрлері: бөлшек сатып алу-сату, жеткізу, келісім-шарт, энергиямен жабдықтау, кәсіпорынды сату, жекешелендіру.

3. Мүлікті меншікке беру жөніндегі шарттар (шаруашылық жүргізу, жедел басқару).

4. Айырбастау шарты, сыйға тарту шарты, рента шарты.

5. Мүлікті пайдалануға беру жөніндегі шарттар.

6. Мүліктік жалдау (жалға алу) шартының жалпы ережелері.

7. Көлік құралдарын жалға алу, жалға алу.

8. Лизинг, тұрғын үй-жайды жалдау шарты, несие шарты (мүлікті өтеусіз пайдалану).

9. Кәсіпорынды жалға алу.

10. Ғимараттар мен құрылыстарды жалға алу.

11. Жұмыстарды өндіру жөніндегі шарттар (мердігерлік үлгідегі шарттар).

12. Мердігерлік туралы жалпы ережелер. Тұрмыстық мердігерлік.

13. Құрылыс мердігерлігі.

14. Жобалау және іздестіру жұмыстарына, ғылыми-зерттеу, тәжірибелік-конструкторлық және технологиялық жұмыстарға.

15. Қызмет көрсету жөніндегі шарттар.

16. Ақылы қызмет көрсету.

17. Тасымалдау шарты. Кемені жалдау (чартер) шарты.

18. Көлік экспедициясы шарты.

19. Зиян келтіру салдарынан туындайтын міндеттемелер.

20. Азаматтың өмірі мен денсаулығына келтірілген зиянды өтеу.

21. Тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің кемшіліктері салдарынан келтірілген зиянды өтеу. Моральдық зиянды өтеу.

22. Негізсіз баю салдарынан болған міндеттемелер.

23. Зияткерлік меншік құқығы.

24. Авторлық құқық. Шектес құқықтар.

25. Селекциялық жетістіктерге құқықтар.

26. Интегралдық микросхемалар топологияларына құқықтар.

27. Ашылмаған ақпаратты заңсыз пайдаланудан қорғау құқығы.

28. Тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің азаматтық айналымына қатысушыларды дараландыру құралдары.
29. Тауар таңбасы.
30. Тауар шығарылған жердің атауы.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Гражданское законодательство: Статьи. Комментарии. Практика. Под ред.: К.А. Маами, А.Г. Диденко, - Алматы: Раритет, 2015. – 303 с.
2. Вещные права в Республике Казахстан / Под ред. М.К. Сулейменова. – Алматы: Жеті Жарғы, 2018. - 360 с.
3. Гражданский кодекс Республики Казахстан (Особенная часть. Отв. ред.: М.К. Сулейменов, Ю.Г. Басин. – Алматы: ЖетіЖарғы, 2014. – 528 с.
4. Гражданское право. Том II. Вещное право. Обязательственное право. Учебник для вузов (академический курс). / Отв. ред. М.К. Сулейменов. – Алматы, 2015. – 488 с.
5. Гражданское законодательство. Статьи. Комментарии. Практика. Үлгі: Жилищные споры / Под ред. К.А. Маами, М.Т. Алимбекова, А.Г. Диденко. – Алматы: Раритет, 2019. – Вып. 47. – 128 с.

Қосымша әдебиеттер

1. Гражданский кодекс Республики Казахстан (Общая часть). Принят Верховным Советом Республики Казахстан 27 декабря 1994 г. (с изменениями и дополнениями по состоянию на 10.01.2020 г.) // <http://adilet.zan.kz/>.
2. Гражданский кодекс Республики Казахстан (Особенная часть) от 1 июля 1999 г. № 409 // <http://adilet.zan.kz/>.
3. Гражданское право: Учебник. В 2 т./ Под ред. Б.М. Гонгало. – М.: Статут, 2017.
4. Сулейменов М.К. Гражданское право РК. Алматы: ТОО «Курсив», 2016. – 400 с.
5. Микрюков В.А. Введение в гражданское право: Уч.пособие для бакалавров. – М.: Статут, 2016.

«ҚР Азаматтық іс жүргізу құқығы» пәні бойынша бағдарлама

Тақырып 1. Сот актілеріне апелляциялық шағым беру және наразылық келтіру.

Заңды күшіне енбеген шешімдер мен ұйғарымдарға апелляциялық шағымдану, наразылық білдіру сатысының мәні мен мәні. Апелляциялық шағымдану, наразылық білдіру құқығы. Шағымдану объектісі. Шағымдану тәртібі мен мерзімдері. Шағым мен наразылықтың мазмұны. Шағымға қосылу құқығы. Шағымға (наразылыққа) түсініктеме. Шағымды (наразылықты) қозғалыссыз қалдыру.

Шағымды (наразылықты) алғаннан кейінгі соттың іс-әрекеттері, екінші сатыдағы соттың істерді қарауының процестік тәртібі мен мерзімдері. Апелляциялық шағымды (наразылықты) қарау шектері. Екінші сатыдағы соттың өкілеттіктері. Апелляциялық тәртіппен сот шешімінің күшін жою не оны өзгерту негіздері. Апелляциялық сатының сот актілері (Қаулы, шешім, ұйғарым).

Бірінші сатыдағы соттың ұйғарымдарына шағым жасау (наразылық келтіру). Жеке шағымның (наразылықтың) объектісі, шағымдану тәртібі, екінші сатыдағы соттың жеке шағымды (наразылықты) қарау жөніндегі өкілеттіктері.

Тақырып 2. Кассациялық шағым, наразылық бойынша істерді қарау.

Бірінші және апелляциялық сатылардағы соттардың заңды күшіне енген шешімдеріне, ұйғарымдары мен қаулыларына кассациялық шағымдану (наразылық келтіру) сатысының мәні мен мәні. Кассациялық шағымдану (наразылық келтіру) құқығы. Шағымдану (наразылық білдіру) объектісі. Шағымдану (наразылық білдіру) тәртібі мен мерзімі. Кассациялық шағымның (наразылықтың) мазмұны. Шағымға қосылу құқығы. Шағымға немесе

наразылыққа пікір. Шағымды (наразылықты) қозғалыссыз қалдыру. Шағымды алғаннан кейінгі сот әрекеттері.

Кассациялық шағымдар (наразылықтар) бойынша істерді қараудың процестік тәртібі мен мерзімдері. Кассациялық шағымды қарау шектері. Кассациялық сатыдағы соттың жаңа фактілерді анықтау және жаңа дәлелдемелерді зерттеу құқығы. Кассациялық сатыдағы соттың өкілеттіктері. Бірінші және апелляциялық сатыдағы соттар шешімдерінің, қаулылары мен ұйғарымдарының күшін жою негіздері. Кассациялық сатыдағы соттың актілері.

Тақырып 3. Азаматтық процестегі ведомстволық бағыныстылық және соттылық.

Талап қою істерінің сотқа ведомстволық бағыныстылығы. Ерекше талап қою ісі мен ерекше іс жүргізу істерінің ведомстволық бағыныстылығы. Өзара байланысты бірнеше талаптардың ведомстволық бағыныстылығы. Сот ведомстволығының басымдығы. Ведомстволық бағыныстылық туралы заңнаманың даму үрдістері. Соттылық ұғымы. Юрисдикция мен юрисдикцияның айырмашылығы.

Соттылық түрлері. Топтық соттылық. Аумақтық соттылық және оның түрлері. Азаматтық істердің мамандандырылған соттардың соттауына жатқызылуы. Соттылық туралы келісімдер. Істі басқа сотқа беру тәртібі. Соттылық туралы ережелерді сақтамаудың салдары. Соттылық туралы даулар.

Тақырып 4. Соттың шешімі және оны орындау тәртібі.

Сот шешімінің мәні мен мәні. Сот шешіміне қойылатын талаптар. Шешімнің мазмұны (оның бөлігі). Қосымша шешім. Қателер мен арифметикалық қателерді түзету. Шешімді түсіндіру. Сот шешімінің заңды күші. Шешім заңды күшіне енген сәт. Шешімнің заңды күшіне енуінің құқықтық салдары. Шешімді дереу орындау. Шешімді орындауды кейінге қалдыру және мерзімін ұзарту. Шешімді орындау тәсілі мен тәртібін өзгерту. Берілген ақша сомаларын индекстеу.

Тақырып 5. Талап арызды қайтару.

Талап қою тәртібі және оны сақтамау салдары. Талап арыз және оның деректемелері. Талап арыздың кемшіліктерін түзету тәртібі. Талап арызды қайтару. Өтінішті қозғалыссыз қалдыру. Өтінішті қабылдаудан бас тарту негіздері. Талап арызды қабылдау. Азаматтық іс қозғаудың құқықтық салдары.

Тақырып 6. Жоғалған сот ісін жүргізуді немесе атқарушылық іс жүргізуді қалпына келтіру.

Жоғалған сот ісін жүргізуді немесе атқарушылық іс жүргізуді қалпына келтіру туралы арыз беруге құқығы бар адамдар. Істің соттылығы. Өтініштің мазмұны. Өтінішті қозғалыссыз қалдыру. Өтінішті қабылдаудан бас тарту. Өтінішті қайтару.

Арызды қараудың процессуалдық тәртібі. Өтінішті қараусыз қалдыру. Іс бойынша іс жүргізуді тоқтату. Жоғалған сот ісін жүргізуді немесе атқарушылық іс жүргізуді қалпына келтіру туралы сот шешімі. Сот шығындарын өндіріп алу.

Жоғалған іс жүргізуді қалпына келтіру туралы арыздар бойынша сот актілеріне шағым жасау тәртібі.

Тақырып 7. Азаматтық істерді сот талқылауына дайындау процестің сатысы ретінде.

Істі сот талқылауына дайындау және оның мәні. Азаматтық істі сот талқылауына дайындау мерзімдері. Азаматтық істі сот талқылауына дайындау тәртібімен сот жасайтын процестік әрекеттер.

Істі сот талқылауына тағайындау. Сотқа шақыру және соттың басқа да хабарламалары. Шақыру туралы шақыру қағазының мазмұны. Шақыру туралы шақыру қағазын сотқа тапсыру тәртібі. Жауапкерді іздеу.

Тақырып 8. ҚР Азаматтық іс жүргізу заңнамасы.

Азаматтық іс жүргізу құқығы ұғымы. Азаматтық іс жүргізу құқығының пәні, әдісі және жүйесі. Азаматтық іс жүргізу құқығының басқа құқық салаларымен арақатынасы.

Азаматтық іс жүргізу құқығының көздері. Азаматтық іс жүргізу нормалары, олардың құрылымы, уақыт, кеңістік және адамдар шеңберіндегі іс-әрекет. азаматтық іс жүргізу ұғымы және оның міндеттері. Азаматтық сот ісін жүргізудің түрлері (талап қою, ерекше талап қою, ерекше). Азаматтық процестің кезеңдері. Азаматтық іс жүргізу құқығы ғылымының пәні мен жүйесі.

Тақырып 9. Апелляциялық сатыдағы соттың азаматтық процестегі өкілеттіктері

Апелляциялық шағымдану, наразылық білдіру құқығы. Шағымдану объектісі. Шағымдану тәртібі мен мерзімдері. Шағым мен наразылықтың мазмұны. Шағымға қосылу құқығы. Шағымға (наразылыққа) түсініктеме. Шағымды (наразылықты) қозғалыссыз қалдыру.

Шағымды (наразылықты) алғаннан кейінгі соттың іс-әрекеттері, екінші сатыдағы соттың істерді қарауының процестік тәртібі мен мерзімдері. Апелляциялық шағымды (наразылықты) қарау шектері. Екінші сатыдағы соттың өкілеттіктері.

Апелляциялық тәртіппен сот шешімінің күшін жою не оны өзгерту негіздері. Апелляциялық сатының сот актілері (Қаулы, шешім, ұйғарым).

Бірінші сатыдағы соттың ұйғарымдарына шағым жасау (наразылық келтіру). Жеке шағымның (наразылықтың) объектісі, шағымдану тәртібі, екінші сатыдағы соттың жеке шағымды (наразылықты) қарау жөніндегі өкілеттіктері.

Тақырып 10. Сот құрамы. Қарсылық білдіру.

Сот талқылауының мәні. Сот отырысына төрағалық етушінің рөлі.

Сот талқылауының бөліктері. Дайындық бөлімі. Сот отырысына шақырылған адамдардың сотқа келмеуінің салдары. Судьядан және процеске басқа да қатысушылардан бас тарту.

Тақырып 11. Кассациялық сатыдағы соттың азаматтық процестегі өкілеттіктері.

Кассациялық шағымдану (наразылық келтіру) құқығы. Шағымдану (наразылық білдіру) объектісі. Шағымдану (наразылық білдіру) тәртібі мен мерзімі. Кассациялық шағымның (наразылықтың) мазмұны. Шағымға қосылу құқығы. Шағымға немесе наразылыққа пікір. Шағымды (наразылықты) қозғалыссыз қалдыру. Шағымды алғаннан кейінгі сот әрекеттері.

Кассациялық шағымдар (наразылықтар) бойынша істерді қараудың процестік тәртібі мен мерзімдері. Кассациялық шағымды қарау шектері. Кассациялық сатыдағы соттың жаңа фактілерді анықтау және жаңа дәлелдемелерді зерттеу құқығы. Кассациялық сатыдағы соттың өкілеттіктері. Бірінші және апелляциялық сатыдағы соттар шешімдерінің, қаулылары мен ұйғарымдарының күшін жою негіздері.

Тақырып 12. Азаматтық процестің принциптері

Азаматтық іс жүргізу құқығының принциптері туралы түсінік және олардың мәні. Азаматтық іс жүргізу құқығы принциптерінің жүйесі.

Заңдылықтың жалпы құқықтық принципі және оны азаматтық процесте жүзеге асыру. Азаматтық істер бойынша сот төрелігінің ұйымдық-функционалдық қағидаттары: сот төрелігін соттың ғана жүзеге асыруы, судьялардың тәуелсіздігі және олардың тек заңға бағынуы, азаматтар мен ұйымдардың тең құқықтылығы, тараптардың теңдігі мен жарыспалылығы, жариялылық қағидаты, сот ісін жүргізудің ұлттық тілі, сот актілерінің міндеттілігі, жеке меншікке және жеке өмірге қол сұқпаушылық, білікті заң көмегіне құқық.

Азаматтық істер бойынша сот төрелігінің функционалдық қағидаттары: диспозитивтілік, қарсыласу, ауызша, процедуралық формализм, жеделділік, үздіксіздік.

Тақырып 13. Дәлелдеу пәні: түсінігі, анықтау ережелері, құрылымы

Сот дәлелдемесінің түсінігі мен мақсаты. Сот дәлелдемелерінің субъектілері. Сот дәлелдемелері ұғымы.

Нақты деректер және дәлелдеу құралдары. Дәлелді фактілер. Дәлелдеу пәні ұғымы. Дәлелдеуге жатпайтын фактілер.

Дәлелдеу ережелері. Дәлелдемелердің қатыстылығы және жарамдылығы. Дәлелдемелер ретінде жол берілмейтін нақты деректер. Дәлелдемелердің дұрыстығы мен жеткіліктілігі.

Дәлелдеу бойынша міндеттерді бөлу. Дәлелдеу болжамдары (түсінігі мен мағынасы).

Дәлелдемелерді ұсыну. Соттың дәлелдемелерді талап етуі. Дәлелдемелерді тіркеу тәсілі ретінде дәлелдемелерді қамтамасыз ету (негіз және тәртіп). Сот тапсырмалары. Сот тапсырмаларын жолдаудың және орындаудың процестік тәртібі.

Дәлелдемелерді зерттеу (уақыты, орны және субъектілері). Дәлелдемелерді зерттеу тәртібі.

Дәлелдемелерді бағалау (уақыты, орны және субъектілері).

Тақырып 14. Азаматтық процесстегі маман

Маманды іс жүргізу әрекетіне қатысуға тарту. Азаматтық процестегі маманның құқықтық жағдайы

Тақырып 15. Азаматтық істер бойынша сотта өкілдік ету: түсінігі, негіздері, түрлері

Сотта және сот өкілінде өкілдік ету ұғымы. Процестегі өкілдік пен азаматтық-құқықтық өкілдіктің айырмашылығы. Өкілдіктің негіздері мен түрлері (заңды, тапсырма бойынша). Өкілдің өкілеттіктері (көлемі және ресімделуі). Сотта өкіл бола алмайтын адамдар. Адвокат-өкілдің азаматтық процесіне қатысу.

Тақырып 16. Азаматтық сот ісін жүргізудегі процеске қатысушыны ауыстыру

Тиісті және тиісті емес тарап ұғымы. Тиісті емес жауапкерді ауыстырудың шарттары, тәртібі және салдары.

Іс жүргізу мирасқорлығы (материалдық құқықтағы жөнелтілімшілдіктің түсінігі, негізі). Құқықтық мирасқор процесіне кіру тәртібі және оның құқықтық жағдайы.

Тақырып 17. Талап қою

Талап қою өндірісінің ұғымы мен мәні. Талап қою ісін жүргізу қағидалары. Талап ұғымы. Сот ісінің түрлері. Талаптың элементтері.

Талап қою құқығы және талап қою құқығы. Талап қою құқығының алғышарттары (жалпы және жеке, оң және теріс). Талаптарды қосу және ажырату.

Жауапкердің мүдделерін қорғау. Талап қоюға қарсылық (материалдық және іс жүргізу). Қарсы талап.

Тақырып 18. Сырттай өндіріс және сырттай шешім

Азаматтық істі сырттай іс жүргізу тәртібімен қарау шарттары. Сырттай іс жүргізуде азаматтық істерді қарау тәртібі.

Сырттай шешім (түсінігі, мазмұны). Сырттай шешімнің заңды күшіне енуі. Сырттай шешімге шағымдану тәртібі. Сырттай шешімнің күшін жою туралы арызды қарау кезіндегі соттың өкілеттіктері. Сырттай шешімнің күшін жою туралы өтінішті қанағаттандырудан бас тарту. Сырттай шешімнің күшін жою және азаматтық істі мәні бойынша қарауды қайта бастау.

Тақырып 19. Іс бойынша іс жүргізуді тоқтату

Шешім шығару және оны жариялау. Істі талқылауды кейінге қалдыру. Іс бойынша іс жүргізуді тоқтата тұру. Істің сот шешімінсіз аяқталуы: іс бойынша іс жүргізуді тоқтату.

Өтінішті қараусыз қалдыру. Олардың негіздер мен құқықтық салдар бойынша айырмашылығы.

Тақырып 20. Азаматтық сот ісі: теория мен практика мәселелері

Талап қою өндірісінің ұғымы мен мәні. Талап қою ісін жүргізу қағидалары. Талап ұғымы. Сот ісінің түрлері. Талаптың элементтері.

Талап қою құқығы және талап қою құқығы. Талап қою құқығының алғышарттары (жалпы және жеке, оң және теріс). Талаптарды қосу және ажырату. Жауапкердің мүдделерін қорғау. Талап қоюға қарсылық

(материалдық және іс жүргізу). Қарсы талап. Талапты өзгерту. Талаптан бас тарту. Талапты тану. Бітімгершілік келісім. Талап қоюды қамтамасыз ету және талап қоюды қамтамасыз етудің күшін жою тәртібі.

Тақырып 21. Азаматты хабар-ошарсыз кетті деп тану және азаматты қайтыс болды деп жариялау

Заңды фактілерді анықтау шарттары.

Азаматты хабар-ошарсыз кетті деп тану және оны қайтыс болды деп жариялау. Хабар-ошарсыз кетті деп танылған немесе қайтыс болды деп жарияланған азаматтың келу немесе болу метасының анықталу салдары.

Тақырып 22. Атқарушылық іс жүргізу азаматтық процестің қорытынды сатысы ретінде

Сот актілерін азаматтық процестің сатысы ретінде орындау. Мәжбүрлеп орындау органдары. Атқарушылық іс жүргізудегі соттың рөлі. Атқарушылық іс жүргізудегі Тараптар.

Мәжбүрлеп орындатуға жататын актілер. Атқарушылық құжаттардың түрлері. Атқару парағын беру тәртібі.

Орындаудың жалпы ережелері. Атқарушылық әрекеттерді жүргізу уақыты. Атқарушылық іс жүргізуді тоқтату. Атқару құжатын өндіріп алушыға қайтару. Орындау бойынша шығыстар.

Борышкердің мүлкінен өндіріп алу. Борышкердің мүлкін анықтау және тыйым салу.

Өндіріп алынған сомаларды өндіріп алушылар арасында бөлу.

Жеке шешімдердің орындалу ерекшеліктері.

Өндіріп алушының, борышкердің және басқа да тұлғалардың атқарушылық іс жүргізудегі құқықтарын қорғау.

Атқарушылық санкциясы.

Аралық соттар мен төреліктердің шешімдерін орындау.

Тақырып 23. Азаматты әрекет қабілеті шектеулі және әрекетке қабілетсіз деп тану

Азаматты әрекетке қабілеті шектеулі немесе әрекетке қабілетсіз деп тану. Дәлелдеу ерекшеліктері. Азаматты әрекетке қабілетті деп тану.

Тақырып 24. Сот талқылауы

Сот талқылауының мәні. Сот Мәжілісіндегі төрағалық етушінің рөлі.

Сот талқылауының бөліктері. Дайындық бөлімі. Сот отырысына шақырылған адамдардың сотқа келмеуінің салдары. Судьядан және процеске басқа да қатысушылардан бас тарту.

Істі мәні бойынша қарау (істің мән-жайын зерттеу).

Сот жарыссөзі. Прокурордың қорытындысы.

Шешім шығару және оны жариялау.

Істі талқылауды кейінге қалдыру. Іс бойынша іс жүргізуді тоқтата тұру. Істің сот шешімінсіз аяқталуы: іс бойынша іс жүргізуді тоқтату, арызды қараусыз қалдыру. Олардың негіздер мен құқықтық салдар бойынша айырмашылығы.

Сот отырысының хаттамасы, оның мазмұны мен маңызы. Іске қатысатын адамдардың сот отырысының хаттамасымен танысу құқығы және сот отырысының хаттамасына ескертулер беру құқығы.

Тақырып 25. Азаматтық іс жүргізу құқығының көздері: түсінігі, жіктелуі

Азаматтық іс жүргізу құқығының көздері. Азаматтық іс жүргізу нормалары, олардың құрылымы, уақыт, кеңістік және адамдар шеңберіндегі әрекет.

Тақырып 26. Соттың хабарлаулары мен шақырулары

Іске қатысатын адамдарға, олардың өкілдеріне, сондай-ақ куәларға, сарапшыларға, мамандар мен аудармашыларға сот отырысының немесе жеке процестік әрекеттің жасалу уақыты мен орны туралы хабарланады және соттың шақыру қағаздарымен сотқа шақырылады.

Іске қатысатын адамдар, сондай-ақ куәлар, сарапшылар, мамандар мен аудармашылар тапсырылғаны туралы хабарламасы бар тапсырыс хатпен, телефонограммамен немесе жеделхатпен, сондай-ақ хабарлаудың немесе шақырудың тіркелуін қамтамасыз ететін өзге де байланыс құралдарын пайдалана отырып хабарлануы немесе шақырылуы мүмкін.

Хабарлау немесе шақыру хабарландырылатын немесе шақырылатын адамға тарап немесе іске қатысатын басқа да адам көрсеткен мекенжай, ұялы байланыстың абоненттік нөмірі немесе электрондық мекенжай бойынша жіберіледі. Егер сотқа хабарланған мекенжай бойынша адам іс жүзінде тұрмайтын болса, хабарлау немесе шақыру оның жұмыс орны бойынша жіберілуі мүмкін. Заңды тұлғаға арналған хабарлау немесе шақыру оның орналасқан жері бойынша жіберіледі.

Тақырып 27. Сот актілеріне кассациялық шағым беру және наразылық келтіру

Бірінші және апелляциялық сатылардағы соттардың заңды күшіне енген шешімдеріне, ұйғарымдары мен қаулыларына кассациялық шағымдану (наразылық келтіру) сатысының мәні мен мәні. Кассациялық шағымдану (наразылық келтіру) құқығы. Шағымдану (наразылық білдіру) объектісі. Шағымдану (наразылық білдіру) тәртібі мен мерзімі. Кассациялық шағымның (наразылықтың) мазмұны. Шағымға қосылу құқығы. Шағымға немесе наразылыққа пікір. Шағымды (наразылықты) қозғалыссыз қалдыру. Шағымды алғаннан кейінгі сот әрекеттері.

Кассациялық шағымдар (наразылықтар) бойынша істерді қараудың процестік тәртібі мен мерзімдері. Кассациялық шағымды қарау шектері. Кассациялық сатыдағы соттың жаңа фактілерді анықтау және жаңа дәлелдемелерді зерттеу құқығы. Кассациялық сатыдағы соттың өкілеттіктері. Бірінші және апелляциялық сатыдағы соттар шешімдерінің, қаулылары мен ұйғарымдарының күшін жою негіздері.

Кассациялық сатыдағы соттың актілері.

Тақырып 28. Бұйрық өндірісі

Бұйрық өндірісі туралы түсінік. Сот бұйрығы шығарылатын талаптар.

Сот бұйрығын шығару туралы арыз (нысаны мен мазмұны, беру тәртібі, қабылдаудан және қайтарудан бас тарту негіздері, арыздың кемшіліктерін жою).

Сот бұйрығы (ұғымы, шығару тәртібі мен мерзімі). Сот бұйрығының мазмұны. Сот бұйрығының күшін жою. Өндіріп алушыға сот бұйрығын беру және оны орындау.

Тақырып 29. Азаматтық процестегі сот тапсырмалары

Сот тапсырмасы туралы ұйғарымда қаралатын істің мәні, Тараптар туралы мәліметтер қысқаша жазылады, анықтауға жататын мән-жайлар, тапсырманы орындаушы сот жинауға тиіс дәлелдемелер көрсетіледі. Бұл ұйғарым ол жолданған сот үшін міндетті. Сот тапсырмасы туралы ұйғарым прокурордың өтінішхаты бойынша шағымдануға, қайта қарауға жатпайды.

Тақырып 30. Азаматтық істер бойынша сот шығыстары

Азаматтық процестегі сот шығындарының түсінігі және құрамы. Мемлекеттік

баж (түсінігі және түрлері). Мемлекеттік баж мөлшері. Мемлекеттік бажды төлеушілер, мемлекеттік бажды төлеуден босатылған адамдар. Мемлекеттік бажды қайтару тәртібі.

Іс бойынша іс жүргізуге байланысты шығындар.

Сот шығындарынан босату. Сот шығындарын бөлу.

Тақырып 31. Азаматтық процестегі дәлелдемелер және олардың түрлері

Дәлелдемелерді жіктеу (алу көзі бойынша; қалыптасу сипаты бойынша; ізделетін фактімен байланыс нысаны бойынша; алу тәсілдері бойынша).

Дәлелдеу құралдарының түрлері.

Тараптардың және үшінші тұлғалардың түсініктемелері және оларды бағалау.

Куәгерлік айғақтар. Куәгерлердің құқықтары мен міндеттері. Куәлардан жауап алудың іс жүргізу тәртібі. Куә бола алмайтын адамдар.

Жазбаша дәлелдемелер және оларды бағалау. Жазбаша дәлелдемелердің түрлері (мазмұны бойынша; субъект бойынша; нысаны бойынша; құрылу сипаты бойынша).

Заттай дәлелдемелер және оларды бағалау. Заттай дәлелдемелердің жазбаша дәлелдемелерден айырмашылығы.

Орнында тексеру. Орнында тексеру жүргізу тәртібі.

Азаматтық процесте сараптама. Сарапшының қорытындысы және оны бағалау. Сарапшының іс жүргізу құқықтары мен міндеттері. Сараптаманы тағайындау және жүргізу тәртібі. Сарапшыдан жауап алу. Бастапқы, қосымша және қайталама сараптамалар. Жеке-дара, комиссиялық және кешенді сараптамалар жүргізіледі.

Тақырып 32. Азаматтық процестегі үшінші тұлғалар

Азаматтық процестегі үшінші тұлғалар туралы түсінік. Даудың нысанасына дербес талаптарын мәлімдейтін үшінші тұлғалар. Олардың іске кіруінің негіздері мен іс жүргізу тәртібі. Іс жүргізу құқықтары мен міндеттері.

Әріптестерден даудың тәуелсіз талаптарын мәлімдейтін үшінші тұлғалардың айырмашылығы.

Даудың нысанасына дербес талаптарын мәлімдемейтін үшінші тұлғалар. Олардың іске кірісуінің (тартылуының) негіздері мен тәртібі. Іс жүргізу құқықтары мен міндеттері. Қатысушылардан айырмашылығы.

Тақырып 33. Прокурордың азаматтық процеске қатысуы

Азаматтық процестегі прокуратураның міндеттері.

Прокурордың азаматтық процеске қатысуының негіздері мен нысандары. Прокурордың іс жүргізу ережесі.

Прокурордың бірінші сатыдағы сотқа қатысуы. Оның құқықтары мен міндеттері. Прокурордың апелляциялық, кассациялық және қадағалау сатыларындағы соттарға қатысуы. Оның құқықтары мен міндеттері.

Тақырып 34. Сот актілерін жаңадан ашылған және жаңа мән-жайлар бойынша қайта қарау рәсімі

Азаматтық процестің сатысы ретінде жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша қайта қарау.

Сот актілерін қайта қарау негіздері. Жаңадан ашылған жағдайлар мен жаңа дәлелдердің айырмашылығы.

Істі жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша қайта қарау туралы мәселе қозғауға құқығы бар адамдар тобы. Жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша істерді қайта қарайтын соттар. Істі жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша қайта қарау туралы арыздарды қараудың процестік тәртібі.

Тақырып 35. Азаматтық хал актілері жазбаларының дұрыс еместігін анықтау

Азаматтық хал актілері жазбаларының дұрыс еместігін анықтау. Нотариаттық іс-әрекеттерге немесе оларды жасаудан бас тартуға шағымдар.

Тақырып 36. Апелляциялық шағым, наразылық бойынша істерді қарау

Заңды күшіне енбеген шешімдер мен ұйғарымдарға апелляциялық шағымдану, наразылық білдіру сатысының мәні мен мәні. Апелляциялық шағымдану, наразылық білдіру құқығы. Шағымдану объектісі. Шағымдану тәртібі мен мерзімдері. Шағым мен наразылықтың мазмұны. Шағымға қосылу құқығы. Шағымға (наразылыққа) түсініктеме. Шағымды (наразылықты) қозғалыссыз қалдыру.

Шағымды (наразылықты) алғаннан кейінгі соттың іс-әрекеттері, екінші сатыдағы соттың істерді қарауының процестік тәртібі мен мерзімдері. Апелляциялық шағымды (наразылықты) қарау шектері. Екінші сатыдағы соттың өкілеттіктері.

Апелляциялық тәртіппен сот шешімінің күшін жою не оны өзгерту негіздері.

Апелляциялық сатының сот актілері (Қаулы, шешім, ұйғарым).

Бірінші сатыдағы соттың ұйғарымдарына шағым жасау (наразылық келтіру). Жеке шағымның (наразылықтың) объектісі, шағымдану тәртібі,

екінші сатыдағы соттың жеке шағымды (наразылықты) қарау жөніндегі өкілеттіктері.

Тақырып 37. Азаматтық сот ісін жүргізудің түрі ретінде ерекше талап қою ісін жүргізу

Мемлекеттік билік органдары мен лауазымды адамдардың іс-әрекеттері мен шешімдеріне сотқа шағым жасауға конституциялық құқық.

Әкімшілік Әділет түсінігі. Арнайы талап қою өндірісінің ұғымы мен мәні және оның талап қою өндірісінен айырмашылығы. Процесті қозғау құралдары.

Сайлауға, референдумдарға қатысатын азаматтар мен қоғамдық бірлестіктердің сайлау құқықтарын қорғау туралы арыздар бойынша іс жүргізу. Өтініш беру ерекшеліктері, қарау мерзімдері мен тәртібі.

Жергілікті атқарушы органдардың азаматтардың алқабилер ретінде қылмыстық сот ісін жүргізуге қатысу құқықтарын бұзатын шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) дау айту туралы арыздар бойынша іс жүргізу. Өтініш беру ерекшеліктері, қарау мерзімдері мен тәртібі.

Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарауға уәкілетті органдардың (лауазымды адамдардың) қаулыларына дау айту туралы істер бойынша іс жүргізу, арыз беру ерекшеліктері, қарау мерзімдері мен тәртібі.

Мемлекеттік билік, жергілікті өзін-өзі басқару органдарының, қоғамдық бірлестіктердің, ұйымдардың, лауазымды адамдар мен мемлекеттік қызметшілердің шешімдері мен әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) дау айту туралы істер бойынша іс жүргізу. Өтініш беру ерекшеліктері, қарау мерзімдері мен тәртібі.

Нормативтік құқықтық Заңның заңдылығына дау айту туралы істер бойынша іс жүргізу өтініш беру ерекшеліктері, қарау мерзімдері мен тәртібі.

Прокурордың органдар мен лауазымды адамдардың актілері мен іс-әрекеттерін заңсыз деп тану туралы өтініші.

Сот ісін жүргізудің осы түрін құқықтық реттеу үрдістері

Тақырып 38. Азаматтық сот ісін жүргізудегі процестік мерзімдер

Процессуалдық мерзімдердің түсінігі және олардың мәні. Мерзімдердің түрлері (сот белгілеген және заңмен белгіленген).

Процестік мерзімдерді есептеу. Процестік мерзімдерді өткізіп алудың салдары. Өткізіп алған процестік мерзімді ұзарту және қалпына келтіру тәртібі.

Азаматтық істерді қарау мерзімдері (толық және қысқартылған).

Тақырып 39. Азаматтық процеске қатысушылар: түсінігі, құрамы, айырмашылықтары

Заңмен басқа адамдардың құқықтары мен мүдделерін қорғау құқығы берілген мемлекеттік органдардың, жергілікті өзін-өзі басқару органдарының, ұйымдар мен жекелеген азаматтардың процеске қатысушының негіздері мен мақсаты.

Осы ұйымдар мен азаматтардың арызы бойынша азаматтық іс қозғау шарттары, олардың іс жүргізу құқықтары мен міндеттері, талапкерлерден айырмашылығы.

Іс бойынша қорытынды беру үшін мемлекеттік органдар мен жергілікті өзін-өзі басқару органдарының процесіне қатысу. Олардың іс жүргізу құқықтары мен міндеттері.

Іс бойынша қорытынды беру үшін азаматтық процеске қатысатын мемлекеттік органдардың түрлері.

Қорытынды беру үшін іске қатысатын мемлекеттік органдардың процестің басқа қатысушыларынан айырмашылығы.

Тақырып 40. Сот ұйғарымы

Бірінші сатыдағы соттың ұйғарымдары. Ұйғарымдардың түрлері (мазмұны, нысаны, шығару тәртібі бойынша). Сот анықтамаларының заңды күші. Жеке анықтамалар.

Тақырып 41. Сотқа құрметтемеушілік білдіргені үшін мәжбүрлеу және жауаптылық шаралары

Мәжбүрлеу және жауапкершілік шараларын қолдану негіздері. Мәжбүрлеу шараларының түрлері (залдан шығару және жетек). Мәжбүрлеу шараларын қолдану тәртібі.

Сот пен заңның талаптарын бұзғаны үшін әкімшілік және қылмыстық жауапкершілік.

Тақырып 42. Процестік қатысу: азаматтық істердің жекелеген санаттары бойынша қатысудың ұғымы, түрлері, ерекшеліктері

Процессуалдық қатысу. Қатысудың мақсаты мен негіздері. Күрделіліктің түрлері. Қатысушылардың іс жүргізу құқықтары мен міндеттері.

Тақырып 43. Талап қоюды қамтамасыз ету

Іске қатысатын адамдардың, төрелік талқылау тараптарының арызы бойынша, егер мұндай шараларды қолданбау сот шешімін орындауды қиындатса немесе мүмкін етпейтін болса, сот істің кез келген жағдайында талап қоюды қамтамасыз ету шараларын қабылдай алады.

Төрелік талқылау тараптары талап қоюды қамтамасыз ету туралы арызға төрелікке талап қоюды растайтын құжатты қоса беруге тиіс.

Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларда қаржы ұйымына, сондай-ақ банк конгломератына бас ұйым ретінде кіретін және қаржы ұйымы болып табылмайтын ұйымға қатысты олар қайта құрылымдауды жүргізген кезде талап қоюды қамтамасыз ету шараларын қолдануға жол берілмейді.

Талап қоюды қамтамасыз ету жөніндегі шаралар.

Тақырып 44. Азаматтық процесстегі сараптама

Азаматтық процессте сараптама. Сарапшының қорытындысы және оны бағалау. Сарапшының іс жүргізу құқықтары мен міндеттері. Сараптаманы тағайындау және жүргізу тәртібі. Сарапшыдан жауап алу. Бастапқы, қосымша және қайталама сараптамалар. Жеке-дара, комиссиялық және кешенді сараптамалар жүргізіледі.

Тақырып 45. Дауды медиация және партисипативтік рәсім тәртібімен реттеу

Іс жүргізуінде іс жатқан Судья (сот құрамы) дауды (жанжалды) медиация тәртібімен реттеу туралы келісімнің мазмұнын тексереді және оны бекіту және іс бойынша іс жүргізуді тоқтату туралы ұйғарым шығарады.

Егер тараптар медиация тәртібімен келісімге қол жеткізбесе немесе Келісімнің шартын сот бекітпесе, істі талқылау жалпы тәртіппен жүргізіледі.

Тараптар сот кеңесу бөлмесіне кеткенге дейін дауды партисипативтік рәсім тәртібімен реттеу туралы өтінішхат мәлімдеуге құқылы.

Партисипативтік рәсім екі тараптың адвокаттарының дауды реттеуге жәрдемдесуімен тараптар арасында келіссөздер жүргізу жолымен судьяның қатысуынсыз өткізіледі.

«ҚР Азаматтық іс жүргізу құқығы» пәні бойынша сұрақтар

1. Азаматтық іс жүргізу құқығының пәні мен әдісі.
2. Азаматтық іс жүргізу құқығының жүйесі мен көздері.
3. Азаматтық іс жүргізу құқығы нормаларының уақыт бойынша, кеңістікте және бет шеңбері бойынша.
4. Азаматтық процестің түрлері.
5. Азаматтық процесс сатылары.
6. Азаматтық іс жүргізу құқығы ғылымы.
7. Азаматтық іс жүргізу құқығы принциптері ұғымы.
8. Азаматтық іс жүргізу құқығының конституциялық қағидаттары.
9. Азаматтық іс жүргізу құқығының салалық қағидаттары.
10. Азаматтық іс жүргізу құқықтық қатынастарының ұғымы мен құрылымы.
11. Азаматтық іс жүргізу құқықтық қатынастарының субъектілері.
12. Сот іс жүргізу құқықтық қатынастарының субъектісі ретінде.
13. Азаматтық іс жүргізу құқықтық қатынастарының ерекшеліктері.
14. Іске қатысушы адамдар ұғымы.
15. Іске қатысатын адамдардың құқықтары мен міндеттері.
16. Тараптардың іс жүргізу жағдайы.
17. Тиісті тарап ұғымы. Тиісті емес тарапты ауыстыру.
18. Процессуалдық қатысу - ұғым мен түрлер.
19. Іс жүргізу құқықтық мирасқорлығы.
20. Азаматтық іс жүргізу құқық қабілеттілігі және әрекет қабілеттілігі.
21. Даудың нысанасына дербес талаптарды мәлімдейтін үшінші тұлғалар.
22. Дау затына жеке талап қоймайтын үшінші тұлғалар.
23. Прокурордың азаматтық процеске қатысуы.
24. Мемлекеттік органдардың, жергілікті өзін-өзі басқару органдарының, азаматтық процестегі қоғамдық ұйымдар.
25. Азаматтық процестегі өкілдіктің түрлері.
26. Азаматтық процесте өкілдік ету ұғымы.
27. Өкілдің сотқа қатысу шарттары.
28. Сотта өкіл бола алмайтын адамдар.
29. Ведомстволық бағыныстылық ұғымы және оның түрлері.

30. Соттылығы және оның түрлері.
31. Туыстық соттылық.
32. Аумақтық соттылық.
33. Соттылықты айқындау қағидалары.
34. Сот шығыстары ұғымы.
35. Мемлекеттік баж.
36. Іс бойынша іс жүргізуге байланысты шығындар.
37. Сот шығыстарын бөлу ережесі.
38. Іс жүргізу мерзімдері - мәні мен түрлері.
39. Іс жүргізу мерзімдерін есептеу тәртібі.
40. іс жүргізу мерзімдерін бұзудың салдары.
41. Азаматтық процестегі мәжбүрлеу және жауапкершілік шаралары.
42. Сот дәлелдемелері ұғымы.
43. Дәлелдеу процесі және оның сатылары.
44. Сот дәлелдемелерінің түрлері.
45. Азаматтық процесте дәлелдеу қағидалары.
46. Дәлелдеу құралдары.
47. Талап қою ұғымы және талап қою құқығы.
48. Талап қою түрлері.
49. Талап қоюдың элементтері және олардың мәні.
50. Талап қою қорғау құралдарына билік ету.
51. Талап қою құқығының алғышарттары.
52. Талап арызға қойылатын талаптар.
53. Талап арызды қабылдаудан бас тарту негіздері.
54. Арызды қозғалыссыз қалдыру.
55. Істі сот төрелігіне дайындаудың мәні, мәні және міндеттері істі қарауға.
56. Судьяның істі сот талқылауына дайындау жөніндегі іс-әрекеттері.
57. Істі сот талқылауына тағайындау.
58. Шақыру қағаздары мен шақыруларды ресімдеу және тапсыру тәртібі.
59. Сот талқылауының мәні.
60. Сот отырысында төрағалық етушінің рөлі.
61. Сот отырысының сатылары.
62. Сот талқылауын кейінге қалдыру және тоқтата тұру.
63. Істі талқылауды сот шешімін шығармай аяқтау.
64. Сот шешімінің және оның бөліктерінің мәні.
65. Бірінші сатыдағы соттың ұйғарымдары.
66. Сот шешімінің заңды күші.
67. Шешімнің заңды күшіне ену тәртібі.
68. Сот шешіміндегі кемшіліктерді түзету.
69. Жауапкердің мүдделерін қорғау.
70. Сырттай іс жүргізуде отырысты өткізу тәртібі.
71. Сырттай іс жүргізу шарттары.
72. Сырттай шешім және оған шағымдану тәртібі.

73. Бұйрық өндірісінде қаралатын істер.
74. Сот бұйрығы және оның күшін жою және шағымдану тәртібі.
75. Ерекше талап қою өндірісінің мәні және оның ерекшеліктері.
76. Ерекше талап қою өндірісі тәртібімен қаралатын істер.
77. Ерекше өндірістің мәні және оның ерекшеліктері.
78. Заңдық маңызы бар фактілерді анықтау туралы істер.
79. Азаматты хабар-ошарсыз кетті деп тану және жариялау қайтыс болды.
80. Азаматты әрекетке қабілеті шектеулі және әрекетке қабілетсіз деп тану.
81. Бала асырап алу туралы істер бала.
82. Дара кәсіпкерді және заңды тұлғаны тану туралы істер банкрот болған тұлғалар.
83. Шақыру өндірісі.
84. Шағымдану (наразылық келтіру) сатысының мәні сот актілерін заңды күшіне енген күннен бастап күшіне енеді.
85. Апелляциялық және кассациялық шағымдар мен наразылықтарды беру мерзімдері және қарау мерзімдері.
86. Апелляциялық және кассациялық сатыдағы соттың өкілеттіктері.
87. Заңды күшіне енбеген сот актілерінің күшін жою негіздері.
88. Апелляциялық және кассациялық сатылардың сот актілері.
89. Дауларды соттан тыс шешу тәсілдері
90. Төрелік - құру түрлері мен тәртібі.
91. Істерді төрелік сотта қарау рәсімі.
92. Медиация ұғымы мен мәні.
93. Партисипативтік рәсім.
94. Бітімгершілік келісімді орындау.
95. Жаңадан ашылған сот актілерін қайта қарау сатысының мәні мән-жайларға қатысты.
96. Жаңадан ашылған сот актілерін қайта қарау тәртібі (субъектілер, мерзімдер, сот актілері)
97. Атқарушылық іс жүргізудің мәні.
98. Атқарушылық іс жүргізу субъектілері.
99. Атқарушылық іс жүргізу тәртібі.
100. Жоғалған сот және сот ісін атқарушылық іс жүргізу.
101. Бітімгершілік келісім.
102. Бітімгершілік келісімді орындау.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Ақылбекова А.Б., Ақылбеков Қ.А. Қазақстан Республикасының азаматтық құқық (ерекше бөлім): оқу құралы.-Алматы: ЖШС Лантар Трейд, 2021.-107 б.

2. Қамбарова Н.Ш. Азаматтық іс жүргізу құқығы: оқу құралы.- Алматы: Нұр-Пресс, 2019.-108 б.

3. Жетпісбаев, Б.А. Мүліктік даулардың құқықтық мәселелері: оқу құралы / К.Е. Алимжан.- Алматы: Қазақ университеті, 2018.- 142 б.

Қосымша әдебиеттер:

1. Бузаканова А.Б., Нурушев А.Ж. Альбом схем по гражданскому процессуальному праву Республики Казахстан: учебное пособие.- Алматы: ТОО Лантар Трейд, 2021.-146 с.

2. Баймолдина З.Х. Разбирательство гражданских дел в суде первой инстанции: Научно-практическое пособие. - Алматы: Жеті жарғы, 2001.

3. Нұрмашев У., Нұрмашева Ф. ҚР Азаматтық іс жүргізу құқығы: оқу

4. құралы.- Алматы: Жеті жарғы, 2009.- 399б.

5. Егембердиев Е.О. ҚР Азаматтық іс жүргізу құқығы: оқулық. – Астана:

Фолиант, 2007. – 388б.

6. Ильясова Г.А. ҚР Азаматтық іс жүргізу құқығы (Ерекше бөлімі): оқу құралы.-Қарағанды: Санат-Полиграфия, 2006. – 289б.

Нормативтік құқықтық актілер:

1. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30 тамыздағы Конституциясы. - Алматы: Заңгер, 2025.

2. Қазақстан Республикасының Азаматтық процестік кодексі Қазақстан Республикасының Кодексі 2015 жылғы 31 қазандағы № 377-V ҚРЗ. <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/K1500000377>

3. 2000 жылғы 25 желтоқсандағы «Қазақстан Республикасының сот жүйесі және судьяларының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының конституциялық заңы. - Алматы: Заңгер, 2025.

4. Республика Казахстан. Кодекс. Гражданский Кодекс РК (общая и особенная части).– Алматы: ЮРИСТ, 2018. – 352с.

5. Республика Казахстан. Кодекс. Земельный Кодекс РК.– Алматы: ЮРИСТ, 2018. – 156с.

6. Республика Казахстан. Кодекс. Предпринимательский Кодекс РК.– Алматы: ЮРИСТ, 2018. – 212с.